

„J. A. írt egy levelet az Üllői út 24. szám alá, tisztelettel elkérte a dallamot és az eredeti szöveget, majd munkához látott.”
► *Dies Academicus* – 5. oldal

„Tulajdonképpen az országos evangélikus találkozók kerületi szinten szervezett, egynapos megfelelője a missziói nap.”
► *Gondolatok a missziói napról* – 3. oldal

„Ő is pontifex maximusnak, vagyis nagy hídvérőnek készült ellentétes irányzatok és politikai erők között.”
► *XVI. Benedek, az új pápa* – 4. oldal

„...semmi akadályja annak, hogy ősszel meghosszabbítsuk a bajor és a magyar evangélikus egyház között 1992-ben kötött együttműködési szerződést.”
► *Beszélgetés Heidi Schülkével* – 6. oldal

„A statisztika 1956 után kezdett romlani, amikor Kádár meghirdette ultraliberális abortuszpolitikáját.”
► *Mint oldott kéve...* – 7. oldal

Szüntelenül imádkozni ► 9. oldal
Hittanversenydöntő ► 10. oldal
Levél nagymamának ► 7. oldal
Misszió – nap mint nap ► 8. oldal
Gyermekvár ► 9. oldal
Árvíz – tegnap és ma ► 6. oldal

EGYHÁZKERÜLETI MISSZIÓI NAPOK – 2005

Gödöllő

► Mintegy négyszázan keltek útra április 23-án az ország számos pontjáról – Nyíregyházától Budaörsig –, hogy Gödöllőn együtt töltsék az Északi Egyházkerület 2005. évi missziói napját. A körülbelül háromszáz aktív családból álló házigazda egyházközség a tágas belvárosi református templomot, iskolát és gyülekezeti termet kérte kölcsön, hogy a résztvevők kényelmesen elférjenek.

► Folytatás a 3. oldalon

Nemeskér

► A nemeskéri artikuláris templom 1732-ben épült. A településen valaha éveken át szerveztek „artikuláris napokat”, de ez a rendezvénysorozat 1996-ban megszűnt. A gyülekezet mostani lelkesze, *Magassy Zoltán* több fórumon is hangoztatta, hogy szeretné új életre kelteni ezt a szép hagyományt. Így született meg az a gondolat, hogy a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben idén Nemeskér legyen a missziói nap helyszíne.

► Folytatás a 3. oldalon

Orosháza

► A Déli Egyházkerület missziói napjának ebben az évben az orosházi gyülekezet adott otthont. Több mint ötszázan gyűltek össze az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium dísztermében a múlt szombaton, hogy meghallgassák az előadókat, és megoszthassák egymással a misszióval kapcsolatos gondolataikat. A résztvevőket *Ribár János* esperes és *Koszorús Oszkár* egyházmezei felügyelő is köszöntötte a házigazdák nevében.

► Folytatás a 3. oldalon

XII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál

► Jelenlétiünkről az 5. oldalon

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

1%

Technikai szám: 0035

www.evangelikus.hu

Összetett ünnep

Többféle jelzõt kaptak már az ünnepek. Van egyházi vagy ha úgy tetszik: vallási ünnep. Van nemzeti ünnep. A civil társadalom megerősödésével párhuzamosan megnőtt a helyi ünnepek jelentősége, a megemlékezés egy-egy, a település számára jelentős évfordulóról. Hasonló a helyzet minden kisebb-nagyobb közösségben, így a gyülekezetekben is. Szép szokás a templom jubileumának a megünneplése. Személyes életünkben fontosak a családi ünnepek, lényeges ezeknek a gyermekeink, unokáink szocializációjában betöltött szerepe. Szép, ha az ünneplés kölcsönös: ha az egyházak részt vesznek a nemzeti ünnepben, illetve ha az országos és a helyi politikai élet ismert személyiségei megjelennek az egyházi ünnepi alkalmakon.

A jelen elmélkedés megindítója egy sajátos ünnepi ötvöződés, egyben pedig egy más jellegű ünnep, illetve egy más megközelítés érvényesülése. Társadalmi ünnep: igen, ilyen is van. Ilyennek minősíthető az anyák napja, amelyet hagyományosan május első vasárnapján tartunk meg, köszöntve az édesanyákat. Hívó ember számára lehet ez vallási ünnep is, a negyedik parancsot tisztelete, előtérbe helyezése jegyében. Természetesen családi ünnep is az anyák napja, ugyanakkor szép és követendő, hogy leginkább az egész társadalom, hívők és hitetlenek ünnepe. Szükség van olyan értékekre, amelyek tiszteletét illetően társadalmi konszenzus van, melyek tekintetében mindenki egyetért. Talán éppen az édesanyák köszöntése, az ő középpontba állításuk, vagyis áldozatkészségüknek, szeretetüknek, a családban és ezt meghaladóan a társadalomban, a nemzetben betöltött kohéziós szerepüknek a kiemelése kívánkozik az első helyre abban az értékrendben, melyet a társadalmi ünnepek hivatottak közvetíteni. Jellemző módon az anyák napját a gyermeknap követi.

Az anyák napja fontos üzenet arról, hogy az anyaság olyan értéket jelent, amelyek nélkül nincs egészséges társadalom, de egész-

séges egyház sem, nincs egészséges emberi, közösségi együttélés. A szeretet, az önzetlenség, a tehervállás, az áldozatvállás, a család összetartása azok az értékek, amelyek függetlenül a vagyoni helyzetétől, sőt nem is kaphatók meg pénzért. Szilárd érzelmi-erkölcsi alappal indul az életbe, és boldogabb az a fiatal, aki bár szerény körülmények között, de szeretetteljes, egymásra figyelő, egymás terhére vállalkozó családban nőtt fel, mint az, aki nagy jólétben, de sivár érzelmi környezetben nevelkedik.

Az említett sajátos ünnepi ötvöződés azt jelenti, hogy ebben az évben május elseje egyben május első vasárnapja, anyák napja. De május elseje egyébként is ünnep. Ahogy az anyák napja ünnepét a család értékei ragyogják be, május elseje a társadalmi együttélést tekintve egy másik érték középpontba állítását jelenti. A munka is alapvető kohéziós tényező. Mindenkinek a munkájára szükség van. Nemcsak azért, mert mindenki a munkája révén részesedik a társadalmi javakból, illetve képes magát és családját eltartani, hanem mert így működik a civil, a polgári társadalom. Szükség van a mezőgazdaságra és az iparra, termékeikre, az ezeket mindenkihez eljuttató kereskedelemre, a különböző szolgáltatásokra. Szükség van az értelmiségre, a köz- és felsőoktatásra, az egészségügyre és a banki szférára. Szükség van a kultúrára és az egyházra, az egyházi szolgálatra is, szükség van az államigazgatásra és a kormányzatra. A pék süti a kenyeret, és az érte kapott pénzből vesz cipőt, ruhát a cipésznél, a szabónál; gyermekeik iskolába járnak; ha betegek, orvoshoz mennek; kultúráért a színházat látogatják...

Igen, a munka, a tisztességes munka, illetve az egészséges társadalmi munkamegosztás alapvető kohéziós erő, ezért is nagy kihívás a mindenkori politika számára a munkanélküliség. Ez nemcsak – és elsősorban nem – pénzügyi kérdés, ezért sem oldható meg egyszerű-

en segélyezéssel (ez szükséges, de tüneti kezelés), hanem lényegi új elképzelésekkel, amelyek növelik a munkaerő-piaci lehetőségeket.

Érdekes ötvöződés. Család és munka. Szeretlem és hivatás. Talán hasznos is, hogy a naptár jóvoltából idén egyidejűleg irányul a figyelmünk két, az ember életében amúgy szorosan összefüggő területre, ezek értékeire. Korunk minden korábbi értéket megkérdőjelez. Bár a mindennapi élet állandóan visszazigazolja, hogy a családi élet alapérték, növekszik a magányosan élők, a csonka családok, a családon kívüli együttélések aránya a társadalomban. És természetesen növekednek az ezekből adódó problémák. Ezek kezelésében fontos – ezért is került előtérbe – az egyházi szolgálat. Nem ítéletkezés, nem deklarálás, nem kioktatás kell, hanem lelkipozíció. Nem a struktúrát, hanem az értékeket helyezve előtérbe. Nem jó, ha csonka családban cseperedik fel a gyerek – magas, és tovább növekszik a válások aránya –, de nagy tisztelet, sok segítséget érdemelnek azok az édesanyák, akik egyedül is hősiesen vállalják gyermekük, gyermekeik nevelését. És persze hasonló tisztelet illeti meg a gyerekeket egyedül nevelő édesapákat is, akiknek talán még nehezebb az anyaszerep pótlása és ellátása.

A munkára, a munkajövedelemre szocializálódtunk, néhány éve pedig ismerkedünk a tőkejövdelem fogalmával, amely kevesek számára valóság. Ez is hozzátartozik a polgári társadalomhoz, szintén tisztességes útja a megélhetésnek.

Lehet, hogy konzervatívak vagyunk, amikor ezen a sajátos május elsején örömmel ünnepeljük, köszöntjük együtt a családot, a családi együttélés, az anyaság és a munka, a hivatás, a társadalmi munkamegosztás értékeit. Elfogadva, hogy sokféleképpen lehet tisztességesen megélni és magánéletet élni, de hitünk, meggyőződésünk, tapasztalataink egyaránt a család és a munka értékeit helyezik a sor élére.

■ FRENKL RÓBERT

É L Ő V Í Z

Csukott szemmel

Istentisztelet. A gyülekezet éppen befejezte az éneklést. Az imádság következik. Az első padban ül egy nagymama, ölében unokája. Ima közben észreveszi: kis unokája vizsgálódva nézi arcát, hogy a nagymama tényleg behunyja-e a szemét. – Álljunk meg az aprónak tűnő epizód mellett. Bizony van jelentősége ima közben a csukott szemnek. Jó belegondolni abba, hogy ez nem felesleges külsőség vagy üres szokás. A csukott szem fejezi ki azt, hogy keresem a kapcsolatot Isten láthatatlan világával. Másrészt azt is jelzi, hogy próbálok elfelejteni a mulandó, testi, anyagi dolgokat. Most minden mellékes. Istent keresem, hozzá szólok, és várom az ő választát. Sajnos sokan egyáltalán nem imádkoznak, de aki igen, sokszor az *sem hunyja le a szemét* ima közben...

Maga a vasárnap arra való, hogy legalább egy nap legyen a héten, amikor Istent keressük, amikor arra a másik életre készülünk, amelyet Jézus ígért. Luther szerint a vasárnap emlékeztet arra, hogy a hazánk a menny. Emlékeztet arra, hogy nincsen itt maradandó városunk, hanem a jövődőt keressük.

A tanítványok egy ízben arra kérték Jézust: „Uram, taníts minket imádkozni...” (Lk 11,1) Ma, az imádság vasárnapján vesszük fel így a kérdést: *mi tudunk-e helyesen imádkozni?* Az imádságnak is vannak alapszabályai. Imádságunk főleg kérésekből áll; ez nem is baj. Jézus is arra biztat: „Kérjétek, és adatik nektek...” (Mt 7,7) De tudunk-e jól kérni? Ismerjük-e már a kérő ima legfőbb szabályát?

Luther azt mondja: „Ideigvaló testi javakért is könyöröghetünk, de teljesen Istenre kell hagyunk, hogy megadja-e azokat, vagy sem. (...) Sokszor például arra van szükségünk, hogy Isten rajtunk hagyja a keresztet vagy a szenvedést. S mivel egyedül ő tudja, hogy mi szükséges, és mi válik javunkra – *akaratait a miénk elé kell helyezni*, és békéttérben mutatni meg engedelmisségünkét.” Vagyis erőszakoskodással, *énünk zsarnoki követelőzésével* Istennel nem érhetünk el semmit. Így csak elveszithetjük az Atya és a gyermek közötti feltétlen bizalmat. Routsalainen, a finn parasztproféta ezt írta Bibliájába: „Az ima sem segít, ha azzal mi Istentől ki akarunk csikarni valamit.”

Mikor azonban bűnisermetért, bűnbocsánatért, új életért és üdvösségünkért imádkozunk, akkor nem kell hozzátennünk, hogy „*legyen meg a te akaratod*” (Mt 6,10), mert tudjuk, hogy Isten akarta az, hogy minden ember üdvözüljön, és eljusson az igazság ismeretére.

Nem arra van szükség, hogy ma, Rogate vasárnapján „*elméledjünk*” az imádkozásról, hanem hogy elkezdjük a *naponkénti, rendszeres imádkozást*. Testi élet nincs lélegzet nélkül, Istennel való kapcsolat nincs imádkozás nélkül! Ezt vegyük nagyon komolyan!

■ GÁNC S ALADÁR

SEMPER REFORMANDA

„Előfordul, hogy hétköznapi dolgaim vagy gondolataim miatt elhidegülök és elkedvetlenedem az imádkozástól, hiszen a test és az ördög minden úton-módon gátolja és akadályozza az imádkozást. Ilyenkor előveszem zsoltaóroskönyvem, visszavonulok titkos kamrámba, vagy ha ideje és órája van, megyek a templomba a hívek közé. Azután elkezdem magamban mondogatni a *Tízparancsolatot*, az *Apostoli hitvallást*, s ha még telik az időből, Krisztusnak, Pálnak néhány mondását vagy a zsoltaóroskat hangosan, úgy, amint a gyerekek szokták felmondani.”

► Luther Márton: Így imádkozzál! (Balikó Zoltán fordítása)

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 5. VASÁRNAP (ROGATE) – Lk 18,1-8

Az imádság: kapcsolat

A hitben, imádságban megfáradóknak – talán mindannyiunknak – mondta el Jézus ezt a szellemes, igazán rá jellemző példázatot. A történet szerint egy özvegyasszony – aki a kiszolgáltatottság jelképe is az Ószövetség világában – rendszeresen felkeresi a helyi bírót igazáért. A bíró kiégett szívű, cinikus alak, aki az Istent nem féli, az embereket semmibe veszi, mégis segít az asszonyon, hogy az ne zaklassa őt tovább.

Természetesen nem kell „megenni” egy falatra a példázatot, mert itt nem azonosságokról van szó – vagyis nem arról, hogy Isten olyan, mint a hamis bíró –, hanem fokozásról. Ha ez a link jogász képes arra, hogy bizonyos nyomásra megsegítse az özvegyet, akkor Isten, a mi irtalmas Atyánk hogyan hallgatna meg imáinkat, hogyne könyörülne az övéin!

Lukács a példázatot a végső időkről való prófécia után közli, így összefüggésbe állítja az imaéletet Isten gyermekeit érő szenvedésekkel, nyomorúságokkal. Arról van szó, hogy a harcok, szenvedések közben az újjászületett keresztények is könnyen belefáradnak a kiáltásba, az imádságba, az Istennel való összhang keresésébe.

Félreérti a példázatot az, aki azt hiszi, hogy Isten olyan, mint a hamis bíró, de

az is, aki úgy gondolja, hogy Isten az erőszakosság, az ismételtetés vagy a hangerő miatt hallgat meg minket. (Lásd Jézus tanítását a *Hegyi beszédben*.) Aho-gyan később a pogányok misszionáriusa, Pál is tanácsolja, itt is azt olvassuk, hogy „*mindenkor imádkozniuk kell*” és az övéi „*éjjel-nappal kiáltanak*” az Úrhoz. Mit jelent ez? Azt, hogy az ima elsősorban nem testtartás, forma, időpont, rítus, hanem *kapcsolat, élő, személyes és valóságos viszony az Úrral, létforma és szolgálat!* Jézus ezzel az igével is megtérésre hív, az Isten országába, az ő közelébe invitál, hogy ne legyen „tudathasadásos” az életünk. Isten gyermekei éjjel és nappal, szüntelenül az Úrban, az Úrnál tudják magukat, akkor is, ha éppen a gyűlölet tüze veszi körül őket. A *Dániel próféta könyvéből* ismert három hitvalló ifjú, Sadrak, Mésak és Abédnegó tudja, hogy akár a tűzben, akár a mártírhálban jó kézben lesz. És valóban, a mennyei küldött látható alakban velük volt az izzó kemencében! Erősítette őket, mint az angyal az Urat a Gecsemáné kertjében.

Az élő, hitvalló keresztényeket ma is értetlenség és időnként gyűlölet veszi körül, mert a hitvallás a kétszívetek – akik el nem rendezett, zaklatott belső világukat vetítik ki környezetükre – kép-

mutatásukra emlékezteti. Jézus tudta, hogy a bűnrel kiegyező szívvel nem lehet kitartóan imádkozni, nem lehet Lélekleben és igazságban, hitelesen szolgálni. Ezért is teszi fel a megdöbbentő kérdést: „*De amikor eljön az Emberfia, vajon talál-e hitet a földön?*” Itt nem általános istenhittől van szó. Az igében azt olvas-suk, hogy az ördögök is hiszik és rettegik az Istent. Ezért nem hatódott meg Jézus korának egyházától, vezetőitől, nyüzsgésétől. Nem a templom, a liturgia, a szervezett egyházi élet a döntő, hanem a megtérés (bűnisermet, bűnbánat, bűnvallás, leborulás) és az újjászületés (a Szentlélek általi új természet, új élet és annak gyümölcsei: szolgálat stb.) által Istennel helyreállt kapcsolat.

Népünkre és ezen belül egyházunkra is mint szökőár ömlik a szellemi moc-sok, igénytelenség, hedonizmus, materialista fogyasztói szellem. Krisztus követése nehéz volt a kommunizmusnak nevezett korszakban is, de ma talán még nehezebb, hiszen az úgynevezett szabadságban, demokráciában úgymond mindent lehet, mindent szabad. Nincs olyan agyficam, romboló eszme és gyakorlat, amelyre ne lenne vevő az ember. Annak a kereszténységnek, egyháznak van jövője, amely mindenkor imádkozik, nem

A VASÁRNAP IGÉJE

fárad meg, éjjel-nappal Istenhez kiált, keresi az Úr arcát. Akik így tesznek, azokat Isten elvezeti az igazságra, minden lényeges felismerésre, és az igazság szabaddá teszi őket. Szabadok a félelemtől, a gerinctelenségtől, a megalkuvástól. (Nem a kísértéstől szabadok, a kísértéskor megkapják a mennyei erőt a szabadulásra.) Mert ők az ige és a Szentlélek által immúnisak (védtettek) a lelki-szellemi fertőzés-sel szemben. Ők az Isten fiai, akik után a szenvedő és nyögő világ sóvárog. Akik egy démonikus korban is Isten munkatársai, vagyis a remény és a jövő emberei.

■ SZEVEÉNYI JÁNOS

Imádkozunk! Urunk, Jézus! Köszönjük, hogy lebontottad az Isten és az ember között álló válaszfalakat, hogy te vagy út az Atyához, és benned, általad van menetelünk a szentek szentjébe. Bocsásd meg kishitűségünket, az imában való megfáradásunkat! Köszönjük, hogy te az erőtlenség vagy erős, és hogy akik benned bíznak, azoknak az ereje megújul, és számyra kelnek, mint a sas. Ajánlék meg bennünket megtéréssel, újjászületéssel, hogy ne szegyet hozunk rád, hanem lehessünk téged képviselő, hitvalló keresztények egy elfajult nemzedékben. Dicsőítsess meg szent neved bennünk és általunk is! Ámen.

Oratio œcumenica

Mennyei Atyánk! Jézus Krisztus Urunk és a Szentlélek által szüntelenül buzdítasz, és tanítasz minket imádkozni, ezért most eléd visszük könyörgéseinket.

Könyörgünk a teremtett világért! Hálát adunk neked gondoskodásodért, az éléd természetből áradó reménységért. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet] *Urunk, hallgass meg minket!*

Könyörgünk egyházunkért. Hálát adunk neked legfőképpen Jézus Krisztusért, a mi Urunkért és Megváltónkért. Könyörgünk az egyházi vezetőkért és a vezetettekért, kicsikért és nagyokért. Tudjuk, hogy akire sokat bízál, attól sokat kérsz számon; add erődöt, hogy ne fáradjunk bele az evangélium hirdetésébe. Add megújult lelkesedést, ha a közöny falaiba ütközünk. Könyörgünk az e világban fogytán lévő türelmes szóért; adj kitartást választottaidnak. Erősítsd és oltalmazd népedet, add, hogy meghalljuk hívó és útmutató szavad! Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet] *Urunk, hallgass meg minket!*

Könyörgünk hazánkért, határainkon belül és kívüli élő népünkért. Hálát adunk neked minden ajándékért, melyet magyar népünknek adtál. Könyörgünk minden népért és nemzetért. Adj bölcsességet egymás segítésében, és adj előrehaladást a jóban! Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet] *Urunk, hallgass meg minket!*

Könyörgünk a rászorulóknak. Hálát adunk neked, hogy te nem próbálsz meg minket erőnkön felül, és a nehézségekben is megmutatod megtartó erődöt a benned bízóknak. Adj nekünk alázatos és engedelmes szívet, adj vigaszt, erőt és reményt! Könyörgünk a rászorulóknak, a betegekért, az elhagyottakért és a gyászolóknak. Könyörgünk a szegénységgel küzdőkért és a gazdagságban eltévelyedettekért is. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet] *Urunk, hallgass meg minket!*

Könyörgünk közösségeinkért. Hálát adunk neked

közeli és távoli rokonainkért, szeretteinkért, barátainkért. Te áldd meg otthonainkat, családunkat! Add meg kegyelmesen mindazt, amire közösségeink építéséhez szükségünk van. Adj nekünk több megértést egymás iránt! Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet] *Urunk, hallgass meg minket!*

Könyörgünk az édesanyáinkért. Hálát adunk neked azért, hogy gondoskodásodat rajtuk keresztül is kiteljesítetted. Könyörgünk, tedd alkalmassá az édesanyákat az önfeláldozó feladatra. Adj jó szülőket, meghitt családi békét minden otthonba! Add, hogy ne csak ezen az egy napon jusson eszünkbe megköszönni az élet ajándékát! Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet] *Urunk, hallgass meg minket!*

Végül eléd visszük hálánkat és könyörgésünket mindenért, ami tetszésed szerint való. Fogadd hálaadásunkat, és teljesítsd kéréseinket a mi Urunkért, Jézus Krisztusért. Ámen.

LITURGIA – VISELKEDÉS – MAGATARTÁS 5.

A kántor

► **A gyakorlatban nem értékeljük kellőképpen az istentisztelet egyik emberi főszereplőjét, a kántort. Becsüljük meg szolgálatukat most azzal is, hogy végiggondoljuk, milyen feladat és milyen lehetőség adatott a szent zene napszámásainak. Mit várunk el tőlük, és mit várnak el ők mitőlünk, a többi „szereplőtől”?**

A kántor a lelkeséssel együtt „teremt meg” az istentiszteletet; ő az, aki a liturgia zenei megvalósításáért felelős. De mit is jelent ez? Mit jelent általában, és mit jelenthetne, ha valóban ismernénk liturgiai és zenei örökségünket, és jobban kihasználnánk a rendelkezésünkre álló lehetőségeket?

Az evangélikusok többségének tudatában valószínűleg az él, hogy az istentiszteleti zene a gyülekezet koráléneklésével és kórusművek megszólaltatásával egyenlő. Ez igaz, de nem elég. A reformáció idején nagy előrelépést jelentett, hogy Luther a gyülekezetet az istentiszte-

let aktív részesévé tette úgy, hogy a liturgikus dallamokat sok helyen strófás énekekkel helyettesítette, tehát a kétféle stílus párhuzamosan használták. Magyarországon viszont a racionalizmus és a puritán hatás azt eredményezte, hogy az ősi, gazdag liturgia teljesen visszaszorult. Az énekesvers rend, amelyet az 1930-as években átmenetnek szántak a liturgikus dallamok újbóli bevezetése előtt, bebetonozódott, és ma sokan jóhiszeműen azt hiszik, hogy ez az „igazi” evangélikus liturgia. Itt az ideje, hogy megismerjük, és – ahol adottak ehhez a feltételek – újra használjuk az (énekes-könyvünkben 1982 óta megtalálható) ősi liturgikus dallamokat is!

A kántori tevékenység két részre oszlik: orgonálásra és kórusvezetésre. Az orgonista-kántor feladatai: a gyülekezeti ének bevezetése, irányítása és kísérése; az istentisztelet elkezdése és befejezése szabad orgonaművekkel; odaillő korálfeldolgozás előadása a főének (és a kezdőének) előtt, illetve az úrvacsoraosztás alatt. A karnagy-kántor feladatai: a liturgikus dallamok vezetése (a nehezebb tételeket csak a

kórus, az egyszerűbbeket a gyülekezet is éneklji); az ünnephez illő, önálló kórusmű megszólaltatása (magyar nyelven).

Ma Magyarországon a kántor tevékenysége a legtöbb helyen arra szorítkozik, hogy a gyülekezet énekét kísérje; kórus bevonására vagy lehetőség, vagy igény nincs. Vannak gyülekezetek, amelyekben a kétféle szolgálatot egy ember végzi; néhány nagyobb helyen több személy osztozik a tennivalókon. Ebben az esetben különösen fontos, hogy a munkatársak megbecsüljék és ismerjék egymás munkáját. Elképzelhető, hogy valaki nem egyformán jó orgonista és kórusvezető; az viszont elfogadhatatlan, ha nem nyitott a másik terület irányába.

Nagyon eltérő a kántorok felkészültsége és indíttatása: a szerény iskolázottságú, de szívvel-lélekkel szolgálóktól kezdve a kántorképzőt végzett, magukat továbbképezni akaró társakon keresztül egészen a zenei, azon belül egyházzenei diplomával rendelkezőkig széles a skála.

A kántor legyen tisztában az istentisztelet felépítésével, a liturgia részeinek je-

LITURGIKUS SAROK

lentésével, az egyházi évvel; tudja használni a perikóparendet és az *Agendát*; ismerje az énekeskönyv énekeit – szövegük, dallam stílusát és értékét tekintve is –, hogy tudjon éneket választani; legyen képes vezetni és kísérni a gyülekezeti éneket; ideális esetben meg tudjon szólaltatni önálló orgonaműveket (nem azt, amelyik éppen kéznél van, hanem ami oda illik); tudja eldönteni, hogy milyen kórusművek és liturgikus tételek illeszthetők bele egy istentiszteletbe; legyen képes egy kórust emberileg összetartani, szakmailag pedig a megfelelő színvonalon vezetni.

E szolgálat ideális ellátásához tehát sokrétű, szerteágazó tudásra van szükség. Kántorainknak azt javasolnánk: semmiképpen ne ijedjenek meg a felsorolt – valóban maximális – követelményektől, hanem találják meg azt a területet, amelyre a gyülekezetükben a leginkább szükség van, és abban képzezzék magukat fokozatosan tovább (lefelől a júniusi főt kántortovábbképző tanfolyamon)! Ehhez a fáradságos és örömteli munkához kíván sok áldást és energiát:

■ ECSEDI ZSUZSA

Katé a határon túlra – adományozóvonal

Egy hívás – és valakit megajándékozott! A hívás díja 400 Ft + áfa.

06-81-330-220

Gödöllő

◀ Folytatás az 1. oldalról

A missziói nap felelősének, *Sándor Frigyes* kerületi missziói lelkésznek a köszöntője után *Albert Gábor* gödöllői lelkész mondta el bevezető gondolatait. Ezt követően Gödöllő városának és az evangélikus gyülekezet történetének rövid ismertetését hallhatták a jelenlévők.

Az imádság témájában a csoportos beszélgetést előkészítő előadást *Bence Imre*, a Budai Egyházmegye esperese tartotta. Jézus a megmenthető látja bennünk, ezért ő a mi közbenjárónk, ugyanakkor mi is megszólíthatjuk az Atyát imádságainkban – hangzott a gondolat- és lélekébresztő. Az igehirdetészerű előadás utáni kiscsoportos beszélgetéseket egy-egy lelkész moderálta, törekedve arra, hogy mindenki megoszthassa imatapasztalatait a többiekkel.

Az ebédet követően a *Mindenő* című film részleteit láthatták a jelenlévők. A

film főszereplője, *Jim Carrey* a vakációját töltő Isten helyét veszi át ideiglenesen. Számunkra talán bizarr ez az ötlet, de jól szemlélteti, hogy az imameghallgatás Isten dolga, viszont a hittel mondott egyszerű imádság minden ember számára lehetséges.

A bizonyágtételek sorában *Roszik Gábor* evangélikus lelkész a börtönökben és az elítéltek családtagjai körében végzett imaszolgálatáról és a tizenegy éve működő Tessedik Sámuel Anya- és Gyermekotthonban gondozott leányanyák imádságos neveléséről szolt. E két belmissziói szolgálati ág kevesek által ismert, ám az évek folyamán százak élete változott meg a börtönpasztorációk köszönhetően, amelyből a teológushallgatók is kiveszik a részüket.

A felszólaló bizonyágtételek között volt *Tóth Melinda* ózdi lelkész is; elmondta, hogy váratlan betegségei következtében megtapasztalta a halál kö-

zelségét, és innen megszabadulva vall most az imádság erejéről. Ezt hallva a keresztény élet öröme, a meghallgatott imádságból fakadó bizonyosság járhatta át a templomban ülők szívét.

A záróhívat szolgálatát a missziói napot jól összefoglalva *D. Szévik Imre*, az Északi Egyházkerület püspöke végezte. Felhívta a figyelmet arra, hogy a sátán „csak az időt” akarja elvenni tőlünk. Azt az időt, amelyet az imádságra fordítunk. Pedig szükségünk van az imádságra, hogy átfogja az életünket.

Az alkalom végén mindenki házi feladatul kapta, hogy a következő héten számoljon be egy testvérének arról, ami őt a leginkább megérintette.

A missziói nap programjának több pontján a résztvevők öröme felcsendült a vanyarci gyülekezet kórusának éneke, melyet *Szabó Andrásné*, a közösség lelkészének felesége vezényelt.

■ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

Nemeskér

◀ Folytatás az 1. oldalról

Utoljára a 18. század első felének ünnepnapjain vagy az artikuláris napokon lehetett annyira zsúfolt a templom, mint ez alkalommal. Mintegy négyszázan gyűltek össze az egyházkerület minden szegletéből, hogy Isten igéje köré teledve igazi közösségre találjanak. Az alaphangot a répcelaki *Vekker* együttes tagjai adták meg: lelkésziük, *Verasztó János* – aki egyben az egyházkerület missziói lelkésze is – vezetésével kísérték az énekeket. A hívek közben kivetítve olvashatták a szöveget. A hangulat a régi ébredési missziós alkalmakat idézte.

A nap igéje itt is Jézus szava volt, aki nemcsak Péterhez szolt egykor, hanem a

Nemeskérén összegyűlt híveknek is üzen. A kísértő mindnyájunkat szeretne megrostálni annak reményében, hogy őt tekintjük életünk urának – erről *Baranyay Csaba* kőszegi lelkész evangélikációs igehirdetésében hallhattunk. Majd *Ittész János* püspök előadása következett. Az egyházkerület vezetője arra hívta fel a figyelmet, hogy Jézus közbenjár értünk. Ehhez kapcsolódva szolt az imádság erejéről és hatalmáról, amelyre általában csak mintegy utolsó lehetőségként támaszkodunk életünk nehéz időszakában.

A tartalmas előadás után a *Szemek* családi énekegyüttes szolgálata következett: *Szemerei Gábor* verseit felesége és gyermekei szóltatták meg prózai vagy énekes formában. Ezután a szomszédos

Lövő község iskolájának tantermei adtak helyet a kiscsoportos beszélgetéseknek, majd bőséges ebédre sétálhattak át a résztvevők a közeli üzemcsarnok ebédlőjébe.

A délutáni program énekléssel és személyes bizonyágtételek meghallgatásával vált áldott, léleképítő alkalmá. A missziói nap végén *Magasy Zoltán* helyi lelkész a sátán által megrostált, de Jézus által mégis megmentett ember küldetéséről beszélt, akinek tanúskodnia kell a megtapasztalt evangéliumról. Végezetül az egyházkerület püspökének, *Ittész János*nak az útra bocsátó szavai is a nap folyamán hallott üzenetet helyezték a testvérek szívére.

■ MENYES GYULA

Orosháza

◀ Folytatás az 1. oldalról

A missziói lelkület megalapozása elképzelhetetlen Isten igéje nélkül. Ezt szem előtt tartva *Lupták György* kiskőrösi lelkész *A sátán rostáján*, illetve *Szeverényi János* országos missziós lelkész *De én könyörögtem érte...* címmel tartott igemagyarázatot. Ezután került sor a kiscsoportos beszélgetésekre, amelyekben a kerület minden részéből összerereglett gyülekezeti tagok az áhítatok témáit dolgozták fel és fejtették ki egymás számára. E beszélgetésekben a résztvevők rendkívüli módon megnyíltak: szinte mindenki megpróbált hozzászólni a témához. Csak azt sajnálták, hogy rövid volt a beszélgetés fordított idő; a jövőben érdemes lenne többet szánni rá.

Nagy Dorottya evangélikus lelkész – aki jelenleg ösztöndíjasként Hollandiában él, és missziológiából készül doktorálni – előadásában a bizonyágtétel fogalmát járta körül minden oldalról. „Mi is a bi-

zonyágtétel?” – tette föl a kérdést. Első sorban szó, elhangzó szó Jézusról és keresztjéről – adta meg a választ. Az első keresztények idejében a bizonyágtétel élet-halál kérdése volt. Számítalan vértanúja volt a kereszténységnek, akik hitük miatt voltak kénytelenek elszenvedni a halált. De mi történt később? A vértanúkból vérengzők lettek, akik immár a hit terjesztése érdekében öltek másokat, amiért nem voltak hajlandók felvenni a kereszténységet, vagy arról másképp gondolkoztak – fejtette ki az előadó. Ma pedig Hollandiában olyan úgynevezett bizonyágtételező tévéműsorok, „bizonyágtételező show-k” is vannak, amelyekben az emberek abban vetélkednek, hogy ki tud nagyobbat mondani, kinek volt látványosabb a megtérése – fűzte tovább a gondolatait *Nagy Dorottya*.

Magyarország újra missziós területté lett nyilvánítva. Miért? – tette fel ezután az újabb kérdést az előadó. Hiszen ma is vannak élő gyülekezetek, az emberek

ma is járnak templomba, új gyülekezetek megalakulásáról is hallunk. Kétségtelenül így van – hallhatták a választ a jelenlévők –, de a bizonyágtétel és a hit mára teljesen individualizálódott, mindenkin személys ügyévé vált. A gyülekezetek tele vannak ugyan élő kövekkel, de ezek magányos kövek, nem állnak össze közösséggé. Ez azonban a belmisszió akadálya is, hiszen csak ott lehet sikeres misszióról beszélni, ahol a közösség egységesen tud fellépni. „Csak a gyülekezeti egység tágható szélesebb egységé” – hangzott el az előadásban. Ehhez azonban paradigmaváltásra van szükség, vagyis az *egyház = templom + lelkész + egyházfenntartási járulék* helyett az *egyház = közösség + hit + tett* kell, hogy előtérbe kerüljön – hangsúlyozta előadása végén *Nagy Dorottya*.

A missziói nap keretében került sor az orosházi evangélikus templomban *Nagy Ervin* és *Nagy Ervinné* lelkészek iktatására.

■ BARTHEL-RÚZSA ZSOLT

Gondolatok az egyházkerületi missziói napról

► **A múlt szombaton, április 23-án mindhárom egyházkerületben missziói napon találkoztak egymással a kerületek gyülekezeteinek tagjai. Több-éves hagyományuk van már ezeknek az alkalmaknak, a vendéglátó gyülekezetek és a vendégként érkezők egyaránt készülnek rájuk. Fontos és megbecsült eseményről van tehát szó, éppen ezért újból és újból szükséges átgondolnunk – szervezőknek és résztvevőknek egyaránt –, hogy mi az, ami eddig is jó volt, ami igazi tartalomként a megerősítést, megerősítést szolgálta. Ugyanakkor arról is őszintén és bátran, az építő kritika szándékával kell beszélgetnünk, mit és hogyan lehetne még jobban, esetleg másként tennünk azért, hogy a missziói nap még inkább elérje célját.**

Induljunk ki a „misszió” szóból. Krisztus Urunk föltámadása után adta a küldetést mindenkeri tanítványainak és az ő közösségüknek, az egyháznak, hogy tanúskodjanak róla mint akiben maga Isten jött, jön közénk, helyreállítva a bűn (bizalmatlanság) miatt összetört kapcsolatot Isten és ember között. Az értelmet nyert földi élet, ugyanakkor az örök élet forrása, ereje, áldása ő.

A misszió idővel a közös gyökérből fakadó ágakra vált: külmiszióról, belmisszióról beszélünk, valamint sajátos missziói területekről, mint például a börtönmisszió. A megnevezésből értelemszerűen következik, hogy a külmiszió a még nem keresztények felé irányul külföldön és belföldön egyaránt. A belmisszió célja és feladata az egyház népét erősíteni, bátorítani, tanítani értelemben és szívben-lélekben egyaránt. A kerületi missziói napok tehát a belmisszió alkalmai.

Mégis – mivel a „misszió” kifejezés elég széles körűen értelmezhető – érdemes lenne egy, a kerületi missziói nap lényegét és lehetőségeit jobban kifejező megnevezést választani. Tulajdonképpen az országos evangélikus találkozók kerületi szinten szervezett, egynapos megfelelője a missziói nap. Ezért a „kerületi evangélikus találkozó” megnevezés pontosabb lenne. Ez a névválasztás ugyanakkor segítené résztvevőknek és szervezőknek egyaránt, hogy ne várják a naptól azt, ami ebe a meghatározásba nem fér bele, és ne is szervezzenek ilyen programot.

A kerületi missziói nap részben most is a találkozás napja. Örömmel találkozunk hittestvéreinkkel, és átéljük az otthoni, talán néhány lelket számláló gyülekezetnél nagyobb közösség összetartozásának erejét. A találkozásnak azonban ez csak az egyik – bár kétségtelenül igen fontos – oldala. A találkozás másik oldala viszont meglátásom szerint erősítésre szorul. Ezen a napon maga az Úr találkozik velünk – akkor, amikor igéjében szól hozzánk, és mikor mi is szólnunk hozzá és róla.

Több eddigi missziói nap rendje a következő volt: kezdőáhitat, a vendéglátó gyülekezet és olykor a település rövid (esetleg hosszadalmas) bemutatása, előadás a nap témájáról, majd csoportos beszélgetés, melyet az ebédidő közeledte és a korgó gyomrok szabtak igen rövidre. Gödöllőn a töbtturmusos ebédel-

tetés miatt sokan mindössze tíz percet lehetnek a csoportjukban! Látható, hogy igen kevés idő marad a kisebb közösségekben történő elmélyült beszélgetésre, mely éppen azért indul olykor nehezen, mert leszoktunk róla. Viszont ha elindul, alig tudjuk abbahagyni!

Hogyan lehetne másként? Gondolkozunk el a következő programon: kezdőáhitat, mely a nap témájához kapcsolódik, és nyitott kérdéseket hagy. Ezt követi a csoportos beszélgetés, amelyet megfelelőképpen és időben felkészített lelkészek vezetnek, akár másfél-két órán keresztül is! A témával kapcsolatos fő gondolatok és iránymutatás összegzésé-ként és elmélyítéseként hangozva ezután a rövid előadás. Az ebéd alatt és után pedig maradna idő a kötetlen beszélgetésekre is.

Mit lenne érdemes elhagyni? A vendéglátó gyülekezet és település történetének, nevezetességeinek részletes ismertetését mindenképpen. Ebéd utáni fakultatív programként meghallgathatnák azok, akiket ez érdekel. Egyéb gyülekezeti alkalmak – például a lelkésziktatás – sem kifejezetten szerencsés program-pontjai a kerületi találkozás napjának – bár bizonyosan ennek is van missziói üzenete.

Lelkésztársakkal beszélgettünk arról, hogy évről évre szinte ugyanazok a lelkészek tartják az áhítatot, előadást. Érdemes lenne szélesebb körben körülnézni, és az eddig szerényen a háttérbe húzódtó lelkészek közül is felkérni néhányat a feladatra.

Összefoglalva: nagy szükségünk van a kerületi napra. De csak akkor lehet igazán és teljesen a találkozás napja, ha határozottan és egyértelműen azt tartjuk szem előtt, *ahogyan* a föltámadt Krisztus találkozik velünk: az igehirdetésben, a vele és egymással beszélgető keresztény közösségben, illetve testének és véreinek közösségében: az úrvacsorában, amelynek a programba való beillesztése jobb szervezéssel bizonyára megoldható lenne.

E néhány sort gondolatébresztőnek szántam. Kérem, hogy szeressük, becsüljük annyira a kerületi evangélikus találkozók áldott lehetőségét, hogy mindannyian – szervezők és résztvevők – együtt gondolkodjunk és cselekszünk tovább. Isten áldjon meg minket a vele és egymással való találkozás áldásaival!

■ KOVÁCS LÁSZLÓ

Gerjeszd fel az Isten kegyelmi ajándékát

Kettős iktatás az orosházi gyülekezetben

► **Az Orosházi Evangélikus Egyházközség kétszeresen is ünnepelt április 23-án. A gyülekezet ugyanis 28. és 29. lelkészét hívta meg szolgálatra. „Olyan még nem volt a gyülekezet életében, hogy házaspárt iktatunk” – mondta köszöntésében *Koszorús Oszkár* helytörténész, egyházmegyei felügyelő. *Nagy Ervin* (unokája annak a *Fürst Ervinnek*, aki 1934 és 1962 között volt páros lelkész Orosházán) és *Nagy Ervinné* állt a templomot megtöltő gyülekezet, a szépszájú lelkészi kör és a beiktatás szolgálatát végző *Ribár János*, a Nyugat-Békési Egyházmegye esperese előtt, hogy bizonyágot tegyen: missziói lelkülettel és lendülettel akar szolgálni az orosházi közösségben.**

Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke is e misszióról szolt igehirdetésében: „... legyen mindig elég tüzetek, legyetek egymás mellett – úgy, ahogyan az iktatásra szóló meghívón is vagytok –, így erősítétek egymást és atyátofiat: mind-

azokat, akiket az Úr rátok bízott, és bízni fog a jövőben... Adjon Isten igére éhes embereket, és ti magatok is legyetek éhesek a közösség szolgálatára.”

A meghívón (és most már e lap hasábjain is) látható felvétellel utalt *Nagy Ervin* is

igehirdetésében, melyet 2Tim 1,6 alapján tartott: „A személyességet kívántuk kifejezni a képpel: kettőnk személyes kapcsolatát és a gyülekezet tagjaival való személyes kapcsolatot. Csak így lehet – együtt a társsal, együtt a testvérekkel – felgerjeszteni a tüzet. Ezért kérjük, hogy a lelkészek, akinek kétféle elményben is része van: arénában és egyben vitrinben is érezheti magát, ne csak szurkoljanak, ne csak nézzék, hogy mit tesz, hanem – élve Isten kegyelmi ajándékaival – segítsenek, és vállaljanak részt a gyülekezet életében.”

A záróimádságban *Nagy Ervinné* az eddig kapott lehetőségekért adott hálat Istennek, áldását kérve a lelkészi szolgálatra és a gyülekezet életére.

■ W. A.

Asszonyhétvége Révfülpön

A Női Missziói Szolgálat asszonyhétvégét szervez május 19–22 között (csütörtök vacsorától vasárnap ebédig) Révfülpön, az evangélikus oktatási központban *Újulatok meg!* címmel. Előadók lesznek: *Pásztor János* nyugalmazott református teológiai tanár; felesége, a Református Nőszövetség elnöke és *Hafenschner Károly*, az országos iroda igazgatója.

Sok szeretettel várjuk a jelentkezéseket május 14-ig a következő címre, illetve telefonszámra: MEE Női Missziói Szolgálat, 1450 Budapest, Pf. 21.; tel.: 1/483-2261.

A hétvégével kapcsolatos kérdésekkel *B. Pintér Márta* lelkész keresse a 20/824-2791-es telefonszámra.

Nem délibáb...

► **Mintegy hatszáz fővel csökkent az elmúlt esztendőben az evangélikusok száma a Déli Egyházkerületben. Ez a szám ugyan nem ad túl sok okot a bizakodásra, mégis vannak olyan szegletei a kerületnek, amelyek – úgy tűnik – ellentmondanak az adatoknak...**

Gáncs Péter püspök az Orosházán megrendezett missziói napot követően az orosházi gyülekezet leánygyülekezetében tett látogatást: Szentetornyán, Rákóczi téren és Kardoskúton. *Laczi János* segédlelkész 2004. augusztus 1-je óta teljesít szolgálatot ezen a három településen. Első dolga a heti istentiszteleti rend bevezetése volt, mivel szolgálatának megkezdése előtt évekig nem volt hetente istentisztelet a gyülekezetekben. Az azóta eltelt időszakban érezhetően – helyenként a duplájára – nőtt az istentiszteletek látogatottsága. Többévi szünet után szeptemberben újra beindult a hitoktatás: a három gyülekezetben közel har-

mincan járnak hittanra, és elkezdődtek a felnőtt egyháztagok részére tartott bibliórak is. Természetesen kudarcok is érték Laczi Jánost, hiszen nemegyszer előfordult, hogy kiabálva csapták be előtte az ajtót, amikor házról házra járva próbálta feltérképezni a helyi evangélikusságot... „Van egy mondás, mely jól tükrözi az elmúlt néhány hónap szolgálatát: az Isten ad annyi sikert, hogy el ne csüggedjünk, és ad annyi kudarcot, hogy el ne bízzuk magunkat” – mondja az ifjú segédlelkész.

A gyülekezetek újjáéledésének jelei azonban bizakodásra adnak okot. Ahogy a püspöki jelentésben olvasható: „Az ezeken a helyeken szolgálatot vállaló »misszionáriusokkal« igyekszünk intenzívebb kapcsolatot kiépíteni, hogy érezzék, nincsenek magukra hagyva sokszor nagyon nehéz munkájukban. Fontos, hogy többéves esélyt adjunk egy-egy ilyen missziói projektnek, de ahhoz is legyen bátorságunk majd, hogy a megfelelő idő kivárása és a szakszerű kiértékelés után döntsünk a kísérletek hosszabb távú jövőjéről.”

■ BRZS

Ünnepi könyörgés

► **Gáncs Péter püspök Nyugat-Békési Egyházmegeyében tett „körútjának” utolsó állomása Nagyszénás volt. Vasárnap délután került sor itt Erdélyi Zoltán addigi helyettes lelkész beiktatására a Nagyszénás-Gádorosi Evangélikus Egyházközösség parókus lelkészi hivatalába.**

A zsúfolásig megtelt templomban a püspök a meghívón szereplő bibliai hely (Dán 9,18) alapján hirdette az ígét, kiemelve azt, hogy ünnepi könyörgésre gyülekeztünk össze.

Ebben az egyházközösségben bizony érdemes könyörögni, hiszen mióta Erdélyi Zoltán a gyülekezet pástora, komoly fejlődésnek lehetünk tanúi: megújult az orgona; renoválták a lelkészlakást és a lelkészi hivatalt; padfűtés készült a templomban; 2004-ben a Martin Luther Bund segítségével elkészült a Fecske-ház – az új gyülekezeti ház –, az idén pedig az omladozó garázst építették újjá. De nemcsak az épületek gazdagodtak az egyházközösségben, hanem a lelkek is. A

Nyugat-Békési Egyházmegeye itt tartotta meg áprilisban az egyházmegeyei ifjúsági napot, melyen száznegyven fiatal vett részt; növekszik a templomba járók és a fiatalok száma, az újonnan szervezett alkalmak által pedig a gyülekezet különböző rétegeit tudják megszólítani.

A beiktatott lelkész igehirdetésében erről tett bizonyosságot. Erdélyi Zoltán mindenki, nem csak az evangélikusok lelképásztora szeretne lenni Nagyszénáson, Gádoroson és Eperjesen azért, hogy az evangélikusság létszáma ne fogyatkozzon tovább, hanem növekedjen ebben a térségben. Ez azonban csak közösségben, együtt munkálkodva érhető el.

Nagyszénáson az utolsó beiktatott lelkész *Fecske Pál* volt, aki 1979-ig szolgált a gyülekezetben. Huszonhat év után került sor újabb lelkésziktatásra, amely nem csupán a család (hiszen Erdélyi Zoltán leánya, *Réka* és fia, *Csaba* is egyházunk lelkésze) és az evangélikusok ünnepe volt, hanem a falué is. Az ünnepi közgyűlésen sokan köszöntötték a lelkészt és feleségét, hálát adva eddigi hűséges munkájukért, és kérve őket a további közös munkára.

■ JANKÓ KATA

FOTO: WISZKIDENSKY ANDRÁS

► **A Déli Egyházkerület elnökségének felkérése alapján a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény végzős művészeti tagozatos hallgatói készítették el az egyházkerület jelképének terveit. Mint azt legutóbbi lapszámunkban megírtuk, az egyházkerületi emblémát április 15-én hagyta jóvá a kerület közgyűlése.**

A kiválasztott terv *Korcoks Erzsébet* végzős hallgató munkája. Az emblémán a kalászban lévő kereszt a maga hajlékonyságával, ívelt száráival, felfelé törésével utal a feltámadásra és arra a dinamizmusra, amelynek jellemeznie kell(ene) az egyházat a mai világban. A zöld szín (az újságban ez sajnos nem látszik; maga az ábra a fű és a sarjádó vetés színéhez hasonló, világoszöld színű, benne a kereszt és körülötte a felirat pedig sötétebb árnyalatú zöld) szintén az újat, a frisset, a feltámadást, a nyugalmat hivatott megjeleníteni.

XVI. Benedek – az új pápa

► **Néhány nappal Ratzinger bíboros pápává választása, illetőleg beiktatása után nem várható el, hogy bárki mélyreható „értékelést” írjon az új pápáról. Azonban nem is hallgathatunk, amikor minden sajtóorgánium részletesen foglalkozik vele, sőt egy-egy világi vagy egyházi újságíró – bizonyos értelemben szinte prófétának képzelve magát – az új pápa, XVI. Benedek munkatervéről, munkamódszeréről, közeli s távoli jövőjéről merészel írni... Az Evangélikus Élet olvasói tudják, hogy a mi számunkra a pápa nem Krisztus vikáriusa, azaz helytartója, hanem pastor pastorum, a lelképásztorok pástora a római katolikus egyházban. (Ennek a titulussal a használatával tulajdonképpen a II. vatikáni zsinatnak a pápa címére vonatkozó meghatározását kölcsönözzük.) A pápa elsősorban Róma püspöke, de kétségtelen, hogy mindannak, amit tesz vagy mond, világméretű hatása van.**

Rómát jellegzetes római öntudattal az Örök Városnak – urbs aeterna – nevezik; a város háromezer éve kiemelt szerepet töltött Európában történetében. Ahogy mondani szokták, „Roma semper idem est” – „Róma nem változik”. Ha végigtekintünk az eddigi pápák névsorán – római számítás szerint a kétszázhatvanegyedik pápa az új főpap –, így folytathatjuk a mondatot: *de a pápák változnak*. Rájuk inkább érvényes a „tempora mutantur et nos mutamur in illis” („változnak az idők, és velük együtt változunk mi is”), ahogy egy másik régi latin szállóige tartja. Római felfogás szerint ez nem bizonytalanságot jelent, hanem gazdagságot; azt, hogy a pápaságnak mindig új és új oldala kerül előtérbe egy-egy pápai személyiség kapcsán.

Mit üzen a névválasztás?

Fontosnak tekintjük a pápaválasztás idején a névválasztást is. XVI. Benedek pápa nem a *János Pál* pápák sorát folytatja. Az előző két pápa neve – I. valamint II. *János Pál* – a két elődre, XXIII. *Jánosra* és VI. *Pálra* utalt. XVI. Benedek a névválasztással nyilván éppen úgy emlékeztet *Szent Benedekre* (Európa „védőszentjére”), mint XV. *Benedek* pápára, aki 1914-től 1922-ig volt főpásztor, és a „béke pápája” jelzőt kapta híveitől az első világháború idején, illetve közvetlenül utána. Ha valamire következtethetünk a névadásból, úgy ez bizonyosan alap lehet. Ezért meg kell ismerkednünk röviden XV. Benedekkel, és csak utána szólhatunk XVI. Benedekről, a most beiktatott hetvennyolc éves főpapról.

Az eddigieket összefoglalva azt mondhatjuk, hogy helycsere nem történt, de személycsere igen. Róma szelleme (*genius loci*) nyilván ezután is érezhető lesz, de személycsere történt, vagyis új pápa – új személyiség.

Természetes, hogy a folytonosság ellenére is minden eddigi pápa jellegzetes, önálló egyéniség volt. Más volt VI. *Hadrianus*, aki egyéves pápasága alatt erősen bírálta a római pápai udvar erkölcsseit (1522–1523), más volt VI. *Sándor*, a legjellegzetesebb reneszánsz pápa, és megint csak egészen más volt VI. *Pál*, a szigorú életvitelű, bölcs, szinte puritán egyházi vezető. Essék szó ezután röviden XV. Benedeknek mint a mostani pápa „névelőjének” a működéséről.

A korszellemnek ellenállva

XV. Benedeknek az első világégés idején kellett betöltenie pápai funkcióját, akkor, amikor erőszak, kíméletlen önzés és irigység, torzított ellenségkép jellemezte Európát, a polgári életben pedig egyfelől a vallási közöny, közömbösség, másfelől a vallási megújulási kísérletek jelentek.

A római egyház a laicizálódást kedvezőtlen egyházi környezetnek tekintette; alapérzése az volt, hogy védekezésre szorult, mert az értelmiség és a munkásság részéről harcos ateizmus jelentkezett, és ezért csak hagyományörzéssel és antimodernista stratégiával maradhat meg. Nem tudták, de talán nem is akarták az egyházat korszerűsíteni. Nemcsak Franciaországban, de Olaszországban, Németországban, Oroszországban is jelentkeztek egyházellenes erők. A vallás egyre kevésbé volt fontos. A történelmi egyházakkal szemben megjelentek az úgynevezett keresztény szekták. A korszakot megelőző boldog békeidők után a világjárvás jelei mutatkoztak; ez éppen úgy jelentette a gazdasági válságot, mint a szellemi és erkölcsi értékek

Gyanez a kódex még az egyházat tökéletes társaságnak (*societas perfecta*) nevezte, és bizonyos megkülönböztetést mutatott a klérus és a keresztény nép elhatárolásával, de ez az új kódexnek az 1983-ban történt bevezetésével már megoldódni látszik.

Pontifex maximus

Amikor tehát most XVI. Benedek pápa az Úr szőlőjének egyszerű és alázatos munkásaként jelentkezett első homíliájában, tulajdonképpen XV. Benedek pápa gondolatait és egyházi stratégiáját akarja folytatni. Ő is *pontifex maximus*nak, vagyis nagy hírdőzőnek készül ellentétes irányzatok és politikai erők között. Szent Benedek utódjaként nem feledkezik meg Európa szellemi megmentőjeként mutatkozni; tudja, hogy nem egy dominánsan római katolikus országból jön, hiszen Németországban a protestantizmus ma is jelentős, számbelileg és szellemi-erkölcsi erejét tekintve egyaránt. II. János Pál utolsó rendelkezését – „Derűs vagyok, legyetek azok ti is” – mosolyával, optimizmusával és reménységével ő is követni akarja.

XVI. Benedek talán nem fog annyit utazni, mint elődje, ő a könyvek, könyvtárak és katedrálisok embere volt eddig is. Homíliájának második szakaszában reményt keltően említette, hogy az ökumenizmus terén nem egyszerűen II. János Pál, hanem a II. vatikáni zsinat határozataihoz tartja magát, vagyis a római egyház ökumenikus forrásához megy vissza. Megköszönte elődjének, hogy szabadabb, bátrabb és fiatalabb egyházat veszt át, mint elődei.

Ne feledjük azt sem, hogy mielőtt 1981-ben a Hittani Kongregáció vezetője lett, Joseph Ratzinger a II. vatikáni zsinat egyik teológiai szakértője volt, aki együtt dolgozott *Karl Rahnerrel* a *Dei Verbum* dokumentum megfogalmazásán, és *Hans U. v. Balthazar* munkatársa is volt.

Az a tény, XVI. Benedek tíz nyelven tud kommunikálni, mindenképpen nyitottságot feltételez az egyházon kívüli körökkel tartandó kapcsolat tekintetében is. Reméljük, hogy a visszahúzó XV. Benedek papánál valóban nyitottabb, kapcsolatteremtőbb tud lenni, de ugyanúgy fontosnak tartja majd az emberiség békéjének ügyét, és minden állammal jó diplomáciai viszonyra törekszik. (Az olaszok, a latin-amerikaiak, az afrikaiak első pillanatként talán fanyalgolva fogadhatták a megválasztásáról

krízisét. Az örök értékek megsemmisítése, de legalábbis gúnyolása fenyegetett, ugyanakkor az anyagiak felértékelődtek. A tömegek számára csak az e világi javak váltak fontossá.

A római egyház megpróbált ettől a korszellemtől elszakadni, a szekularizált világot automatikusan egyházellenesnek látta. Elzárkózott. Még nem gondolt a dialógus lehetőségére, távol volt az „aggiornamento” időszakától. Talán csak a lelképásztorkodó papság értette meg, hogy kevés a védekezés, a támadás pedig még kevésbé hozhat eredményt: új, józan értékelés szükséges. Csak néhány szerzetes vagy jelentős teológus ismerte fel a helyzetet (például *Prohászka Ottokár*), és próbált kiutat találni.

XV. Benedek X. *Pius* után került a pápai trónra. (Ez a *Pius* pápa volt az, aki 1910-ben minden papja számára kötelezővé tette az antimodernista esküt; ez 1967-ig, tehát a II. vatikáni zsinat utánig volt érvényben.)

Joseph Ratzinger Bajorországban született 1927-ben, és Freisingben végzett teológiai tanulmányokat. 1951-ben szentelték pappá, 1953-ban doktori fokozatot szerzett, 1959-ben Bonnban nyert katedrát, majd Münsterben, Tübingenben, Regensburgban tanított dogmatikai tanszékeken. A II. vatikáni zsinat előkészítésekor a teológiai szakértők közé tartozott. A zsinat befejeztével a *Concilium* című újságot, majd a *Communio* című folyóiratot szerkesztette.

1977-ben müncheni érsek és a Nemzetközi Teológiai Bizottság tagja lett. 1981-ben a Hittani Kongregáció prefektusának hívták meg. Ezt a hivatalt pápává választásának napjáig betöltötte. Köztudott, hogy ez a kongregáció kényes terület: feladata volt, hogy a fenyegetettség és a kétely korában egyházának tanítását szigorúan követelje meg, ugyanakkor az ökumenikus párbeszéd perspektíváját is vegye figyelembe.

Ratzingerre nemcsak olyan jelentős római teológusok voltak hatással, mint *Congar*, *Rahner*, *Küng*, hanem például az evangélikus *Bonhoeffer* is, akitől a másoktól való lét gondolatát átvette és továbbadta. Az európai társadalom „barbárosodása” ellen moráleteológusként az élet, az egyén, a törvények és a lelkiismeret témakörében rendkívüli szigorúságot mutatott és követelt meg egyháza szolgáitól.

Az új pápa életútját figyelve bizonyossággal mondhatjuk, hogy képes személyi vonásait és érdekeit háttérbe helyezni, és hivatalának megfelelően bölcsen és – remélhetőleg – szeretettel, nyitottsággal végezni szolgálatát.

XV. Benedek mindenképpen meg akarta őrizni a Szentszék semlegességét, és mivel a nagyhatalmak kibékítését célzó erőfeszítése sikertelennek bizonyult, az egyház gyakorlati, segítő szolgálatát hangsúlyozta: az árva gyermekek, a hadifoglyok, a sebesültek, az özvegyek, vagyis a szenvedők felé fordult. Utódai is elsősorban így értékelték a Szentszék diplomáciáját, és csak később tértek át egy másfajta egyházpolitikára, a koncordátumok politikájára.

Lehet, hogy ezekben a napokban kevesen gondolnak arra, hogy XV. Benedek pápa idejében, 1917-ben hirdették ki az új *Codex Iuris Canonici* (egyházi jogi gyűjtemény), és ezzel modernizálódott a több évszázados *Corpus Iuris Canonici*.

szóló hírt, de később jelzésértékűnek vélhették, hogy a több tekintetben szekularizálódott Európának egy európai pápa szolgálhat jobban.)

Ma nincs világháború, mint XV. Benedek idejében. Európa egyesülni akar inkább, mint széthullani. Biztató lehet, hogy a Vatikán feje a megértés, a megegyezés szellemét tudja erősíteni a jövőben.

Megemlítjük még, hogy XV. Benedek papának szívügye volt a pápi utánpótlás kérdése; XVI. Benedek pápa valószínűleg ugyancsak nem nyugszik bele a hivatások számának visszaesésébe, és az egyház hivatalos szolgáinak nevelését nyilván szintén szívügyének fogja tekinteni.

■ DR. HAFENSCHER KÁROLY,
a MEE ökumenikus tanácsadója

AZ ÖRÖK ISTENVALLÓ, ISTENTAGADÓ

Dies Academicus József Attiláról

► „Az Isten itt állt a hátam mögött, / s én megkerültem érte a világot...” – ezt a József Attila-idézetet írták a szervezők mottóul az Evangelikus Hittudományi Egyetem idei Dies Academicusának, akadémiai napjának a meghívójára. A tudományos konferencia középpontjába József Attila istenes verseit állította az intézmény, ezzel is tisztelegve a nagy költő emléké előtt születésének századik évfordulóján. Április 21-én, csütörtökön a teológia dísztermében azok, akik a zord idő ellenére is eljöttek a rendezvényre, elnyerték jutalmukat a kiváló előadók nívós előadásai által.

Az Evangelikus énekeskönyv 256. számú énekével vette kezdetét a nap. Lutheránus „hymnuszunk” e szövegváltozatával kapcsolatban egy érdekes történetet osztott meg a jelenlevőkkel dr. Fabiny Tamás egyetemi docens. Az akadémiai nap házigazdája elmondta, hogy a két világháború között a Magyarországi című lap pályázatot tett közzé Luther Ein feste Burg ist unser Gott című zsoltárfeldolgozásának magyarra fordítására. Egy huszonkilenc éves fiatalember – J. A. Hódmezővásárhelyről, a Horthy Miklós út 14. szám alól – tollat ragadott. Írt egy levelet méltóságos báró Radvánszky Albert doktornak, egyetemes felügyelő elnöknek az Üllői út 24. szám alá, tisztelettel elkérte a dalmatot és az eredeti szöveget, majd munkához látott.

A háromszáz pengős pályadíj igen vonzóan hathatott az ifjú, szegény sorú költőre – mert természetesen róla, József Attiláról van szó... Jelígs pályázatban küldte el fordítását, műve akkor azonban „abszolút sikertelensége miatt” nem talált kedvező fogadtatásra. Mint Fabiny Tamás hangsúlyozta: adjunk most elégteltelt a költőnek, az istenkeresőnek és -tagadónak, aki 2Kor 6,7 igéje alapján – ez volt válasza jelíge a pályázaton – ajánlotta magát: „Ajánljuk magunkat igazmondásban, Isten erejében, az igazságnak jobb és bal felől való fegyvereivel...”

A „van és nincs” rettenetes feszültsége

Beny Zsuzsa költő, irodalomtudós – aki legutóbb a Vigiliában publikált tanulmányt, de kötetet is szentelt a költőnek – előadásában rámutatott: József Attila mindig két oldalról közelített mindenhez. A költő két késői istenes versét elemezve (Nem emel föl; Bukj föl az árból) tette fel a kérdést az előadó: hitt-e Istenben József Attila? Ugyan megszólitotta Istent, de soha nem volt elég bátor vállalni a hit egyértelműségét... Isten egyszerre „van és nincs”, létezik és hiányzik – éppen hiánya tanúsodik létezéséről! –, s e bonyolult lélektani képlet szinte elviselhetetlen feszültséget teremt József Attila kereső lelkében. Beny Zsuzsa végigvete a költő lehetséges motivációit, a személyestől (hányatott gyermekkor; szeretethiány; érzelmi úrök; az anya, Pöcze Borbála utáni vágy, aki nevelőszülőkhöz is kiadta a kis József Attilát, s nem látogatta a gyermeket; az ambivalens apakép) a bűnhődés-ártatlanság komplexusig, valamint a költőben transzcendens iránt meglévő örökös vágyig és fogékonyságig.

Titokórzó szavak

Jelenits István piarista pap tanár Hogy valljalak, tagadjalak... címmel az önmagával viaskodó költő küzdelméről szólt. Alapvető kérdés, hogy mit tudhatott, mit hallhatott egyáltalán a görögkeleti vallású József Attila Istenről. „Aki a saját istenképét kirajzolja, soha nem csak önmagából merít” – hangsúlyozta Jelenits István. Melyek voltak hát az Istenhez kötő szálak? Hányatott életében a József család tudott az élet Gazdájáról, a költő tudta a Miatyánk szövegét, ismerte és használta verseiben is a templomi liturgia szavait. A Biblia ugyan nem volt mindennapos olvasmányos anyag, mint Adynak, de a titokórzó, titokórzó szavak még prolatárverseiben is felbukkannak. Imádság megfáradtaknak című költeménye pedig egy gyönyörű Miatyánk-parafraíz. Elfordult, majd visszatért – a talán soha el sem vesztett – Istenhez, de rövid élete során mindvégig küzdött érte. Hiszen ha tagadjuk Istent,

az egész, Isten nélküli világ terhe ránk szakad, és ez akkora súly, amelyet ember nem bír elhordozni.

A vég ismeretében...

Kovács Imre evangélikus lelkész, teológus, irodalomszertető a „tisztességes költő” képét rajzolta elénk, aláhúzva, hogy nehé a vég ismeretében beszélni József Attila költészetéről, Istennel való kapcsolatáról. Olyan életről kell ugyanis beszélnünk, amely egy tehervonat kerekei alatt ért véget a költő harminckét éves

Beny Zsuzsa, Jelenits István, Udvaros Béla és Kovács Imre

A liturgikus ének szeminárium Finta Gergely vezényletével

korában. A lelkész úgy fogalmazott: az istenélmény nem volt elég erős ahhoz, hogy megtartsa a költőt, a hitben lévő, ténylegesen létező erő nem tudta őt itt tartani, eldobta életét. Tragédiája az, hogy nem tudott megkapaszkodni.

Költészetéről szólva azt hangsúlyozta az előadó, hogy „veszélyes költészet” József Attiláé. Mint egy gyermek, „lecsupaszítja magát”; a kezünkbe kapaszkodik, „itt és most” mondja szavait. Talán megérintés volt, amit a költő leírt: „...halált hozó fű terem / gyönyörűsége szívemen.” Kései költészetében a transzcendencia, illetve két pólus: Isten és a semmi jelentkezik igen markánsan. Kovács Imre megdöbbentő részletekkel kiegészítve ismertette az utolsó napok krónikáját. A súlyos beteg, szünet nélkül síró, a „semmi ágán vacogó” ember a lakhatatlan mindenségben fázva, reszketve nem lelt megtartatásra.

Mit köszönhetünk József Attilának mi, lelkészek? – tette fel előadásának végén a kérdést a lelképásztor. Többek között azt, hogy megrendítő erővel mutatta meg az istenhiány traumatizáló fájdalmát – hangzott a válasz. Nincs magyar költő, aki nála erőteljesebben tudta volna ezt az érzést ábrázolni. „Kollégánk” József Attila, hiszen a lét nagy fordulópontjainál, amelyeknél lelkészként szolgálnunk kell (keresztelés, esketés, temetés, tanítás) mind-mind van mit tanul-

nunk tőle – mondta. – Megmutatta, mi bízott ránk – a tűz őrzői vagyunk; Isten melege, a hit lángja nélkül a világ hideg és lakhatatlan tér csupán.”

Sorai szöszékre való

Különleges élmény volt a nap záróelőadása. Udvaros Béla színházi rendező mondta el gondolatait az önmagát és Istent kereső József Attiláról. A rendező mostani előadásának az előzménye egy 1987-es felkérés volt, mely némi viszonyosság után Bécsben, a jezsuiták székhelyén, a Pazmaneumban, a Semmi ágán ül szívem címmel tartott meg. Udvaros Béla a nehéz emberről, a skizofrénia, a súlyos ideggyengeség által megtört, zseniális fiatal költőről szólt.

József Attila életének utolsó kilenc hónapját az 1937. február 20-án, baráti társaságban megismert Kozmutza Flóra, egy ifjú medika csillaga ragyogta be. De a tragédia már nem volt feltartóztatható. Ez a kereső lélek egész életén át „vallotta s tagadta” Is-

Reményik Sándor összes verse a XII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon

Kiadónk igazgatója, Kende K. Péter köszönti a könyvbemutató résztvevőit. Balról jobbra: Tarr Kálmán, Dávid Gyula, Imre László és O. Szabó István

Testvérkiadókkal – a Magyar Bibliatársulattal és a református Kálvin Kiadóval – árulta „egy gyékényen” kiadványait a XII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon a Luther Kiadó. A felekezeti közötti együttműködés egyúttal a határokon is átívelt, hiszen Reményik Sándor verseinek e rangos seregszemlére időzített kiadásában a két egyházi kiadó partnere az erdélyi Polis Könyvkiadó volt.

A Budapest Kongresszusi Központban április 21. és 24. között összesen csaknem ötszázötven magyar és külföldi műhely több mint negyvenötezer kötetével, köztük mintegy négyszáz magyar könyvjelöléssel találkozhattak a látogatók. A Luther Kiadó első ízben vett részt a Független Kiadók Szövetsége által a világ húsz legjelentősebb könyvkiadására közzétett jegyzet eseményén, és elfoglaltság nélkül leírhatjuk, hogy a debütálás sikeresnek bizonyult.

Reményik Sándor verseinek minden korábbinál teljesebb, két kötetbe foglalt gyűjteményét szombaton bensőséges anket keretében is bemutatták a kiadók. Ennek során dr. Imre László irodalomtörténész az evangélikus költőfejedelméletűjének kevésbé ismert mozzanataira irányította a figyelmet, a Polis Könyvkiadó igazgatója, Dávid Gyula pedig az irodalmi hagyaték feltárásának folyamatát ismertette. A költő műveiből O. Szabó István Jászai Mari-díjas színművész avatott tolmácsolásában hallgathattak meg „ízeltől” néhányat mindazok, akik elfogadták a Kálvin, illetve a Luther Kiadó igazgatójának – dr. Tarr Kálmán, illetve Kende K. Péternek – az invitálását a legnagyobb 20. századi magyar evangélikus költő újrafelfedezésére.

A közös kiadói vállalkozás gyümölcseire la- punkban természetesen még visszatérünk.

Maszk, álarc, szerepek

Asztali beszélgetések nyolcadszor Győrben

Van egy színház. Esetünkben az Örkény. Vagy aki úgy ismeri jobban, a volt Madách Kamaraszínház. A színpadon megjelenik egy színész: Mácsai Pál. Amikor éppen nem rendez, azaz nem direktort játszik. Mert hát szerep az egyik is, szerep a másik is. Ám az egyik játék, a másik „valóság”. De meddig tart a játék, és hol kezdődik a valóság? Ha az egyik is szerep, a másik is szerep, mi a különbség a kettő között?

Tehát ismételtén kérdezhetjük: mi a szerep és mi a személyiség? Hol a határ? És kérdéseinknek még korántsem értünk a végére. Választ kell adnunk a legnehezebbre: mi a kereszténység? Netán

Mácsai Pál

Donát László

Van egy gyülekezet. Esetünkben a csillaghegyi. Hétről hétre valaki magára ölt egy „jelmezt”: a Luther-kabátot, és fellép a „színpadra”. Vagy az oltárhoz, vagy a szószékhez. A lelkészszerepben most éppen Donát László van. De vajon ez szerep-e? Ki lehet-e lépni belőle?

Sorjázna a kérdések. Hol a „műsorvezető”, Ócsai Zoltán lelkész kérdez, és a színész válaszol, hol a színész kérdez, és a másik lelkész válaszol; eközben azt érezzük, hogy szinte ugyanezek a kérdések és válaszok tolnak az ajkunkra, hiszen valamennyien szerepet játszunk. Van, amit le lehet vetni, és van, ami összemossódik a személyiségünkkel. De vajon azok vagyunk-e, amit vagy akit eljátszunk? Vajon a személyiségünk alakítja a szerepet, vagy a szerep formál át minket? Meg- egyezik-e az elvárás és a szerep?

ez is egy szerep? Hiszen a jézusi tanítás szerint élni szintén elvárás, noha mindenkinek személyesen kell megtalálnia és megélnie azt az utat, amely Názáret-től Jeruzsálemig és azon túl vezet. Visszont ez az útkeresés is átalakulhat „szereppé”, amely ugyanakkor megtartó is lehet...

A győri tanítóképző főiskola termében lejár az április 21-i együttlétre szánt „műsoridő”. Az „asztali beszélgetés” a folyosón folytatódik. Valaki váratlanul arra kér, hogy egy pillanatra fogjam meg a könyvét. Önkéntlenül belelapozok a keresztényi erkölcszociológiáról szóló kötetbe. Talán sorsszerűen nyílik ki egy bibliai idézetnél: „Akik Krisztus Jézushoz tartoznak, keresztre feszítették testüket szenvedélyekkel és kívánságaikkal együtt. Ha a Lélek szerint élünk, viselkedjünk is a Léleknek megfelelően.” (Gal 5,24–25; katolikus fordítás)

„Mert ha test szerint éltek, biztosan meghaltok, de ha lélekkel megölték a test szerinti tetteket, élni fogtok.” (Róm 8,13; katolikus fordítás)

■ VERES EMESE-GYÖNGYVÉR

■ KÖHÁTI DOROTTYA

Árvíz – tegnap és ma

► Ökumenikus istentisztelet keretében emlékeztek meg Répcelakon április 22-én este az árvízről, amely éppen negyven esztendővel ezelőtt pusztított a településen. A közeli Répce folyó a medréből kilépve komoly károkat okozott. Az egykori árvíz egyik szimbólumává vált épületben, a harangjait a veszélyre figyelmeztetve megkongató evangélikus templomban adtak hálat megmaradásukért a kisváros lakói. Ezen az alkalmon Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke szolgált igehirdetéssel. A liturgiában részt vett Verasztó János, a gyülekezet lelkésze, valamint Görbe László római katolikus plébános. Másnap délben emléktáblát is avattak a település régi kultúrházának falán. Az alábbiakban az 1965-ös répcelaki árvíz egyik tanújának emlékezését közöljük.

„Zúgva, bőgve törte át a gátot...”

Április 22-én, csütörtökön kora este érkeztem Répcelakra, édesanyám a vasútállomáson várt. A vonaton már hallottam, hogy a gyors hóolvadás és eső következtében Vas és Sopron megye területén sok helyen a folyók és a patakok kiléptek medrükből. Édesanyám kerékpárral hazament, én pedig közelítő úton kimentem a temetőbe, meglátogattam apám sírját; kíváncsi voltam arra is, hogy ott meddig jött fel a Répce vize. Megdöbbenve láttam, hogy a rétet az árterület végéig elöntötte, és a temetőnél már csak egy méter hiányzott ahhoz, hogy az úton hömpölyögjön a víz.

Érdekes módon a faluban teljes csend volt, hazafelé a templomig egyetlen lélekkel sem találkoztam. Gyorsan megvacsoráztam, lehoztam a bőröndöket a padlásról, és csomagoltunk. (Itt kell megemlítenem, hogy édesapám, G. István 1920-tól itt lakott Répcelakon; kántortanító és igazgató volt haláláig, 1956. október 4-ig, és a család az iskola területén, egy szolgálati házban lakott.) Ezt a Jókai utca 6. szám alatti, vályogház épült házát édesanyám 1957 végén vette meg, és felújította a tetőszerkezetet. Éreztem, hogy nagy baj lesz, ha feljön ideig a víz – körülbelül másfél kilométerre a medertől –, mert az egész soron csak ez a ház épült vályogházból.

Lefeküdtünk, és hajnali négykor félrevert harangszóra ébredtünk. Gyorsan felöltöztem, és kértem anyámat, hogy szedje össze az iratait, és álljon indulásra készen. Kerékpáron gyorsan elmentem a temetői úton a vasúti átjárókig, ahol a helybeliek már rakták a homokzsákokat. A GYSEV-sínek-nél már átszivárgott a víz, átellenben pedig az út mentén, a szénsavgyár végénél levő két ház víz alatt volt. Beálltam dolgozni, raktuk a zsákokat, építettük a nyúlgátat. Már nem esett az eső, de az emberek elmondták, hogy éjjel háromig zuhogott.

Még nem volt hat óra, amikor észrevettem, hogy egy hullám átsapott a homokzsákokon. Megijedtem, kerékpárra pattantam, és mondtam anyámnak, hogy mentsük, ami menthető. Édesanyám két bőrönddel bement a templomba, én pedig a kerékpárral a paplak udvarába hordtam a holmikat. A néhai Smidélus Erő tiszteletes úr kijelölt egy tárolóhelyet, közben megkereste édesanyámat a templomban, és behívta a lakásukba. Az utolsó fordultam, amikor észrevettem, hogy már a ház falát is elérte a víz, és szívárog rajta keresztül. A templom előterében is már a gumicsizmám közepéig ért a víz; ott, a templom lépcsőjénél figyeltem tovább a fejleményeket.

Közben több kétlélű járművel megjötték a katonák, beszéltek velem, és elmentek a lakásig, majd közölték, hogy a falat elől és hátul két helyen kimosta a víz, és ne menjen be senki sem, mert életveszélyes. Itt ismertem meg az idevezényelt műszaki alakulat parancsnokát, az egykori csörötneki tanító fiát, Horváth József főhadnagyot. Gabriella, a feleségem Csörötneken járt elemibe. Miután a főhadnagy megtudta, hogy ki vagyok, és azt is, hogy műszaki alakulatnál szolgáltam, felkért, hogy a következő időszakban legyek a segítségére, miután jól ismerem a terepet. A szállásuk az iskola egyik tantermében volt, és a tanácsházánál levő hangosbomdón közölte, hogy az iskola tantermei azok rendelkezésére állnak, akiknek ki kellett költözniük a lakásukból. Édesanyámat vitéz Kovács Istvánné fogadta be.

Arra is emlékszem, hogy még a reggeli órákban a templom előtt, a vízből szedtem össze a családi fényképeket és egynéhány más tárgyat. Tíz órakor elmentem a postára, a postamesterrel telefonáltam Budapestre, az indiai nagykövetségre, ahol akkor a feleségem dolgozott, és megüzenem, hogy azonnal jöjjen el Répcelakra. Délutánra lehűződött a víz, és a katonák kihordták a bútorokat édesanyám házából. A nagybátyám, Szabó Lajos lovas kocsira rakta az utcában levő Szanyi Árpád segítségével, majd elszállították őket nagybátyám pajtájába.

Másnap a Rába vize árasztotta el a községet, feljött a víz az egykori Újhídi utca végéig, a kultúrházig. Csánig alsó része a Metszésnél ismét víz alá került. A sajtógyár mögötti sertésstelepen mentettük az állatokat, majd ismét esni kezdett az eső, és a katonáknak dönteniük kellett, hogy hol robbantják át a gátat.

Hosszú idő után anyám háza is felépült a kormánybiztos segítségével. A megyei oktatási osztály dolgozó – édesapám iránti tiszteletből – saját kezűleg napokig ásták az alapokat. Édesapám karikagyűrűjét fiatalok találták meg a ház lebontásakor.

1965-ben az év végéig – a statisztikai adatok szerint – Répcelakon százötvenhárom házát bontottak le, majd kölcsönből, segélyből újjáépítették őket.

GÓCZE TIBOR

Újabb, hatszáz ezer forint értékű segélyszállítmányt vitt a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet a mátrakeresztési károsultaknak április 23-án, szombaton. Az adományok átadásakor jelen volt dr. Lévai Anikó is, a segélyszervezet jószolgálati nagykövete. Mint emlékeztet, az elmúlt héten – keddtől kezdődően – összesen egymillió forint értékben azonnali élelmszer- és ruhaszállítmányokat, valamint tisztálkodó- és fertőtlenítőszerket adtak át az ökumenikus segélyszervezet munkatársai a felhőszakadás okozta árvíz miatt közvetlenül károsult családoknak.

A segélyszervezet továbbra is várja a pénzadományokat a 11705008-20464565-ös számlaszámon, valamint az interneten a www.segelyszervezet.hu webcímen.

A jövőben is együtt

A bajor evangélikus zsinati küldöttség látogatása hazánkban

► Összeköt bennünket a kétezer éves kereszténység, a Bajorország és Magyarország között fennálló ezeréves kapcsolat, illetve a bajor és a magyar evangélikus egyház közötti, csaknem másfél évtizedes múltra visszatekintő összefogás. A ma is eleven bajor–magyar együttműködés legutóbbi állomása a bajor evangélikus zsinati küldöttségének múlt heti magyarországi látogatása volt. A delegáció április 25-én az Országos Egyházi Elnökség tagjaival, valamint a MEE zsinatának és egyes munkáinak vezetőivel találkozott egyházunk budapesti központjában.

A bajor és a magyar evangélikus egyház képviselői 1992-ben írták alá a két fél együttgondolkodását és a kölcsönös segítségnyújtást szorgalmazó szerződést. Ettől

kezdve egyházaink számos területen partnereké váltak, időről időre megerősítve ezt a szándékot. Legközelebb ez év őszén Weifenburgban hosszabbítják meg újabb öt esztendővel a fennálló partnerségi szerződést. A közelgő dátum miatt – és azért is, mert egy kétoldalú kapcsolatban természetesen, hogy a felek hosszabb-rövidebb időközönként személyesen is találkoznak egymással – egy négytagú bajor küldöttség látogatott hazánkba.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Üllői úti központjában rendezett tanácskozáson elsőként az együttműködés jelentősebb állomásaira tekintett vissza D. Szebik Imre. Külön hangsúlyozta a rendszerváltoztatás óta nyújtott lelki-szellemi támogatás fontosságát, és megköszönte a bajor fél értékes segítségét.

A múlt után a jelen és a jövő került előtérbe. Magyarország mostani gazdasági, társadalmi és politikai helyzetét röviden Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület lelkészi vezetője vázolta

a bajor vendégek előtt. A déli kerület püspöke, Gáncs Péter a jövőbe tekintve a személyes találkozások örömeit hangsúlyozta, valamint a kölcsönös partneri viszony fontosságát emelte ki.

A bajor zsinati küldöttség a továbbiakban érdeklődéssel hallgatta „magyar párjának”, az itteni zsinatnak a működésével kapcsolatos beszámolót, amelyet dr. Csepregi Zoltán, a Zsinat Bírósági Bizottságának elnöke és Muntag András zsinati gazda tartott. Az összejövetel zárásaként a bajor fél „mutatkozott be”. A Bajor Evangélikus Egyház zsinatának elnöke, Heidi Schülke röviden vázolta a németországi szociális és gazdasági helyzetet általában, valamint beszámolt az ottani evangélikus egyházban felmerülő problémákról, aktuális kérdésekről. Utolsó mondatai egybecsengtek a magyar résztvevők óhajával, akik szintén a kölcsönösséget hangsúlyozva kívánják mélyíteni a valóban testvéri kapcsolatot.

■ G. Zs.

Beszélgetés Heidi Schülkével

► Kedves, mosolygós szőke hölgy, komoly feladatokkal – röviden így lehetne jellemezni Heidi Schülkét, aki a Bajor Evangélikus Egyház zsinatának elnökeként 2002-től dönt egyházi kérdésekben. A magyarországi látogatás apropójából az egykori pedagógust elsőként a csaknem másfél évtizedes múltra visszatekintő bajor–magyar kapcsolatokat jelenlegi helyzetéről kérdeztük.

– Harmonikusan működünk és működünk együtt számos feladatkörben, így például a misszió, a diakónia vagy éppen a női munkaág területén. Mivel azonban a változások az élet mindennapi részét képezik, természetes, hogy bizonyos időközönként megvizsgáljuk, hol lehetne vagy kellene módosítanunk. Szerencsére az egyházaink közti viszony nagyon eleven, jól ismerjük egymás életét, örömeit és gondjait. Épp ezért úgy érzem, hogy nincs semmi akadály annak, hogy ősszel meghosszabbítsuk a bajor és a magyar evangélikus egyház között 1992-ben kötött együttműködési szerződést.

– A megváltozott körülmények – gondolok itt például a világszerte tapasztalható gazda-

FOTO: BOTTÁ BÉNES

sági nehézségekre vagy hazánk még friss uniós tagságára – miként hatnak egyházainkra?

– Tagadhatatlan, hogy a német társadalmat sújtó anyagi természetű problémák a német, közelebről a bajor evangélikus egyházat is kedvezőtlenül érintik. Megszorító intézkedésekre kényszerültünk, ezért a külföldi testvéregyházakat sem tudjuk olyan mértékben támogatni anyagilag, mint szeretnénk. A sze-

mélyes kapcsolatok azonban mindig is nagy súllyal estek a latba. Nagyon örültem, amikor az egyházuk vezetőivel folytatott megbeszélésen ugyanazt hangsúlyozták, amit mi, bajorok is fontosnak tartunk: azt a fajta érdeklődést egymás iránt, amely – ha kell – a kritikát sem nélkülözi.

– Az Önök által felkínált partnerkapcsolat nyomán – amelyért nem tudunk elég hálások lenni – számos területen együttműködés indult meg, illetve létezik még most is. Ön személy szerint melyik egyházi munkaágot tartja a legfontosabbnak?

– Úgy gondolom, hogy a gyermekek, valamint az ifjúság körében végzett szolgálat, az egyházi iskolák tevékenysége az, ami a jelen pillanatban a figyelem középpontjában kell, hogy álljon. Ennek két oka van. Először is – és amint hallottam, ez országainkban közös probléma – egyre kevesebb gyermek születik. Másodszor pedig akik a világra jönnek, azokról elmondhatjuk: amit Jancsi nem tanult meg, azt János sem tudja. Nem hangsúlyozhatjuk eléggé a család és az iskola meghatározó szerepét. A vallásos neveltetés ma már korántsem olyan magától értetődő, mint korábban, ezért nagyon fontos, hogy a gyermekek már az óvodában és az iskolában találkozzanak az egyház által képviselt értékekkel.

■ GAZSU

Cantate Dabason...

A gyóni evangélikus templomban Cantate vasárnapján a Dél-Pest Megyei Egyházmegeye számtalan gyülekezeti kórusának és alkalmi zenei társulásának a tagjai gyűltek össze.

A házigazda kisegyüttes fellépése után a bényeiek evangéliumi énekeit

hallgathatták a jelenlévők, majd a pilisi gyülekezet három kórusa – Jansik Ildikó vezetésével – bővítte el a hallgatóságot. Őket az alberti gyülekezet kórusai követték Hepp Éva vezényletelével. A kórus-éneklést színesítendő, kicsinyek és nagyok közös örömeire fellépett az egyház-

megyei papi „Big Band” is. A különböző – könnyű- és komolyzenei – énekszámok között kamarazenét adott elő Bazsum Klári és Koczor Ildikó, illetve Bárdossy Andrea és Holub Márta. Nemcsak énekkari számokkal, hanem egy szép verssel is szolgált az irsai gyülekezet kórusa Bárdossy Tiborné vezényletelével, majd saját bizonyágtételük megszólaltatásaként énekelt a mendei gyülekezet felnőtt ifjúsága. Rezesekben sem volt hiány, a szolnokiakkal mellett az idén már Bényéről is érkezett egy ifjú trombitás Demeter Bence személyében.

Számos gyülekezet több, tagjainak életkora alapján szerveződött kórusal is képviseltette magát: az idősebbekkel, a fiatal felnőttekkel, illetve az egészen ifjakéval. A műfaji paletta is rendkívül színes volt: Pachelbeltől Kodályon át egészen az afrikai zenéig igen sokféle jóbán volt részük a hallgatóknak. A sok zenét a Szentírás üzenete foglalta keretbe: az igével Kustra Csaba és Bárdossy Tibor lelkészek szolgáltak. A mintegy két és fél óras együttlét után a gyóni gyülekezet vendégül látta az egybegyűlteket.

„Ez nagyon jó volt!” – mondta egy pilisi óvodás, az Izsópka együttes tagja, de szavai mindnyájunk szívéből szóltak.

■ BUDAY ZSOLT – KUSTRA CSABA

FOTÓ: FODORNE ABLONCZY MARGIT

Mint oldott kéve, széthull – s elfogy nemzetünk

► És hol vannak a gyermekek? Merthogy a magyarságot drámai demográfiai válság sújtja, s a jelek szerint ezt éppen mi, magyarok nem kezeljük a súlyának megfelelően. Éppen ezért az Európai Unió statisztikai hivatalának most közzétett, hosszú távú demográfiai előrejelzésén végre mindenkinek el kellene gondolkodnia. A dokumentum ugyanis kimondja, hogy Magyarország lakossága 2050-ben az addig várható bevándorlások ellenére is már csak 8,9 millió lélek lesz – nem sokkal több, mint az első világháború után volt! Hogy jutottunk el ideig?

A trianoni tragédia után éppen csak magához térő Magyarországon 1921-ben 255 243 csecsemő született. Ez a számadat enyhe csökkenés mellett egészen a '30-as évek elejéig jellemző volt; 1933-ban esett a kétszázézeres határ alá. Akkor 193 111 újszülött jött a világra. De még a világháború alatt is jóval több gyermek született, mint most: 1940-ben például 185 562, 1941-ben 177 047, 1944-ben pedig 195 868. Igazán nagymértékű csökkenést csak az 1945. esztendő hozott, amikor 169 091 éveszülött volt, de hát ez érthető is, hiszen a front akkor vonult át hazánkon. Aztán a mutatók újra emelkedtek: 1954-ben például 223 347 csecsemőről tud a Központi Statisztikai Hivatal (KSH). A statisztika 1956 után kezdett romlani, amikor Kádár meghirdette ultraliberális abortuszpolitikáját. A csökkenés ettől kezdve – kisebb hullámhegyektől eltekintve – folyamatosan mondható. A rendszerváltás évében, 1990-ben például már csak 125 679 gyermek született.

Eddig az 1999-es esztendő jelentette a mélypontot, amikor 94 645 csecsemőt

regisztráltak. Eszerint akkor egy szülőképes nőre 1,29 éveszülést jutott, ami eleve kizárja, hogy a mai magyar népesség reprodukálja önmagát. Aztán az ezredfordulón enyhe javulás mutatkozott, majd a jelenlegi kormány alatt újra zuhantak a mutatók: 2003-ra gyakorlatilag visszatértünk az 1999-es szintre, amelyet aztán tavaly újra megisméltünk. Azonban akkorra már csak 1,28 baba jutott egy asszonyra. Ha nem is vagyunk „világelső” ezekkel a negatív demográfiai mutatókkal, de mindenképpen az élbolyba tartozunk. A legrosszabb mutatókat ugyanis az egykori NDK területén mérték 1996-ban, ahol 0,77 baba jutott egy szülőkorú nőre.

De maradjunk csak Magyarországnál. Hazánkban évről évre egy kisvárosnyi lakosság „tűnik el” a drámai demográfiai helyzet miatt. Természetesen a Budapesten élők száma is fogy. Fővárosunk már rég nem kétmilliósi metropolisz: a KSH legfrissebb jelentése szerint úgy léptünk az idei esztendőbe, hogy már csak 1,695 millióan élnek Budapesten. Összehasonlításképpen: a '80-as évek végén még

2,1 millióan laktak a városban. A kétmillió alatti szint 1993-ban estek a demográfiai mutatók, amelyek azóta is évről évre mind kevesebb budapesti polgárról számolnak be. A KSH munkatársai tavaly mintegy húszezres fogyást regisztráltak, amely jóval meghaladja a halálzási mutatókat. Tény ugyanakkor az is, hogy a rendszerváltás óta folyamatosan, évről évre tízezrek költöznek ki a főváros környéki településekre. Ennek köszönhetően Pest megye az ország egyetlen megyéje, amelyiknek nem csökken, hanem növekszik a lakossága, noha a születési és halálzási mutatói éppen olyan rosszak, mint az ország többi területén mért adatok.

A KSH jelentése szerint tavaly az első tíz hónapban 109 500 ember halt meg Magyarországon; ez 3800-al kevesebb, mint volt a 2003. év ugyanezen időszakában. A halálzási mutatójának csökkenése mellett a bevándorlás is mérsékli a népességfogyás ütemét. Ez utóbbi túlnyomó részben az erdélyi, délvidéki és kárpátaljai magyarságnak az anyaországba költözését jelenti, amely révén tovább romlik az ősei földjén maradt határon kívüli magyarok demográfiai helyzete. 2003-ban például a halálzási mutatók száma 41 ezerrel múlta felül a születéseket, de a pozitív bevándorlási egyenleg 25,5 ezerre mérsékelte ezt a veszteséget. Ha mindegyik adatot figyelembe vesszük, akkor a KSH szerint most nagyjából 10 millió 80 ezren élhetünk Magyarországon.

■ JEZSÓ ÁKOS

KERÉNYI GRÁCIA

Dicsőség a nagyanyáknak

A kendőseknek, akik minden tőkét személy szerint ismernek a hegyen, és locsolják a síjában a virágot, ha az emberük elmegyén,

kik kötőjükkal megtörlik a széket, amire a vendég leül, s a meglepetést a kredencbe zárják a gyerekek előtt,

a görnyedteknek, de az egyenes hátúaknak is, akik kötögetnek, és olykor, ha a tévé nem üvölt, mesélnek, dalolnak a kicsinyeknek;

akik a téren ülnek a padon kendőtlenül- ezüstös, ondolt haj –, a jövevényt Istennel éltetik, s magyarul beszélnek az unokákkal.

Szent Mihály templománál, Kolozsvárott meg Torontóban, Zürichben és Nyitrán, kik fejből tanítják az imádságot, s török fejük a modern matek nyitján;

és dicsőség a festett hajúaknak, kik nyugdíjasan is munkába járnak, de ha a gyerek bármiről mesél, vagy enni kér: a nagy se fáradt,

kik kereszttel jelölik, mielőtt megszegnék, kékkel a kenyér alját, ételt nem dobna szemébe soha, s kifényesítve nyújtják át az almát:

nagyanyák ők? Vagy inkább dédanyák már? Ki figyel rájuk, nyomukba ki lép? Az utolsók-e, akik örök-védik ezeréves kultúránk gyökerét?

JAMES ABBOTT MCNEILL WHISTLER PORTREZSZELETE

Levél

Drága Mama!

Mikor ezt a levelet írom, te éppen a napi infúzióadagod utolsó cseppjeit kapod, a nővér a lázadat méri, vagy csak benéz a kórterembe, hogy nyugodtan alszol-e. Én pedig tollat ragadok, hogy megköszönjek neked és persze a Teremtőnek mindent, amit rajtad keresztül tőle kaptam huszonkét éven át.

Soha nem volt könnyű az életed. Szegénységben eltöltött gyermekévek után háborúba vezetett utad. Amint Isten áldását kérték házasságokra a nagypapával, máris búcsúzókat kellett, és csak hat esztendő hadifogság után kezdhettek új életet. A nászajándékból is csak néhány csészét sikerült megmenteni. Mégsem panaszkodtál, hanem imádkoztál és dolgoztál. Így építettetek családot és otthonot. Négy gyermeket vállaltatok anélkül, hogy – mai szóhasználattal élve – biztos egzisztenciát tudatok volna teremteni. (Mennyit gondolok erre, amikor szülők életéről mondanak le azért, mert kevés még a lőerő a családi autóban!) Mindezt azért tetted, mert bízta Isten szeretetében, gondoskodásában.

Hitedet soha nem rejtetted véka alá, hanem világitottál vele a 20. század legsötétebb évtizedeiben is. Gyermekednek nemcsak Csipkerózsikáról meséltél, hanem beszélte nekik Ábrahámról, Dávidról és a betlehemi gyermekéről is. Délutánokat harcoltál az iskolai agitátorokkal, míg azok hajlandóak voltak felírni a diákokat a hittanosi listájára. Aztán ahogy gyarapodott a család, úgy bővült a saját kezűleg épített otthon is, melynek minden tégláját magatok raktátok fallá. Így lett végül több unokád is fészeke a ház.

Naponta megízlelted az ige üzenetét, rácsodálkoztál a Mindenható szeretetére. Akkor is, amikor már nem jutottál el a messi templomba. Mi, unokák gyakran megmosolyogtuk a polcon talált rongyos Szentírást. Nem értettük, hogy miért nem vásárolsz már egy újat. Aztán elszegyeültünk magunkat, mert rájöttünk, hogy nekünk talán soha nem lesz ennyire elhasznált Bibliánk...

Családi elbeszélésekből tudom, hogy régen is sokat énekelte. Az otthoni teendők, mosás vagy főzés közben dúdolgattad: „Az Úr csodásan működik...” És ezt a csodát naponta megtapasztalhattad. Többek között pont azzal, hogy mindig volt mit tenni az ütött-kopott fazékba. Karácsonykor mindig volt hajas baba és társasjáték a fa alatt, és mind a négy gyermek konfirmációján a nyakukba akasztottál egy-egy kis aranykeresztet, melyről tőled megtanulták, hogy az nem egy egyszerű medál, hanem sokkal több, sokkal drágább annál...

Mindig csodáltam nagyilekű szeretetedet. Amikor még sokat tudtál dolgozni, akkor voltál boldog, ha összegyűlt a család, és mindenkit a kedvenc ételével kínálhattál: rakott krumplival, töltött káposztával vagy valamilyen süteménnyel. Az unokák pedig sorba állhattak a csokoládéért. Mikor meg éppen üres volt a szekrényed, szegyenkezve jártad körbe többször is a lakást, és azt kérdezgetted, hogy vajon mit is adhatnál nekünk. Mi pedig nyugtattunk, hogy nincs szükségünk semmire. Tudtuk, hogy óriási szeretetet kaptunk tőled – és még valamit. Egy-egy értünk fohászoló mondatot az esti imádban...

Legutoljára a feltámaszás ünnepén láttalak egészségesen. Akkor is, ahogy minden alkalommal, így áldottál meg minket búcsúzáskor a kiskapuban: „Őrizd angyalka legyen veletek!” Utána már csak a kórteremben láttalak. Bár a Biblia otthon maradt, kórházi éjjeliszekrényeden ott volt az Útmutató, ha te már nem is tudtad kezdebe venni. Én olvastam fel a kijelölt szoltársort: „Megáldja azokat, akik félik az Urat, a kicsinyeket a nagyokkal együtt.” (Zsolt 115,13)

Később megtudtam, hogy te ezt már nem hallhattad, mert rosszuléled óta nem vagy képes gondolkodni. De talán nem is neked volt szükséged abban az órában bátorításra, hanem nekem. Az orvosok szerint már nem fogsz magadhoz térni. Mégis biztos vagyok benne, hogy ezzel is célja van a Teremtőnek. Mert bár te biztosan felkészültél az útra, nekünk még szükségünk van egy kis időre, hogy elfogadjuk az ő akaratát, és ágyad mellett tőle kérjünk erőt a folytatáshoz.

Most, az édesanyák és az imádság vasárnapján (milyen csodálatos, hogy idén egyszerre ünnepeljük a kettőt!) hálát adok Istennek, hogy rajtad keresztül is szeretett mindannyiunkat. Megköszönöm neki, hogy téged nekünk adott. Köszönök minden nagymamát, azt a szeretetet és hitet, melyre ők képesek. Küldjön Isten a világra még sok ilyen asszonyt: borúban is hittel énekelőket, asztalukhoz kicsiket és nagyokat összegyűjtőket. Adja Isten, hogy legyen, aki tovább olvassa, és továbbra is megéli a Szentírás szavait!

Isten éltesse! Mindaddig, amíg velünk maradsz, utána pedig hited szerint örök életre! Az őrizd angyalka legyen veled!

Sokszor puszi unokád,

PENCI

...és Győrótt

Ötödik alkalommal rendezték meg a hagyományos Cantate vasárnapi kórustalálkozót a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben. Ezúttal a győri Öregtemplom adott helyet az együttlétnak. Ebben az esztendőben a csákvári, a répcelaki, az oroszlányi, a kaposvári, valamint a győr-nádorvárosi kórus adott számot felkészültségéről. A Weltler Jenő-emlékplakettet idén a csákvári gyülekezet énekesei vehették át.

■ MENYES GYULA felvétele

Meghívó

„De még most is így szól az Úr: Térjete meg hozzám teljes szívvel, böjttölve, sírva és gyászolva!” (Jóel 2,12)

Ima- és böjtnapot tart a Magyar Evangélikus Szövetség (Aliansz) az egyházak, felekezetek, kegyességi irányzatok megbékéléséért, a közös misszióért.

Soha nem tapasztalt „szökőárként” zúdul népünkre a szennyáradat, a bűn, az istentelenség. Krisztus követőinek Isten akaratára szerinti egységre kell jutniuk a szolgálásban, hogy betöltsék e nehéz időkben az Úrtól kapott küldetését. A látható gyümölcsök mellett szomorúan tapasztaljuk, hogy mennyi félelem, bizalmatlanság, kegyes gőg, felsőbbrendűségi tudat, meg nem vallott, egymás ellen elkövetett bűn, mulasztás terheli közösségeinket. Fel nem tárt góccok gyengítik Krisztus földi testét. Ezért pünkösöd ünnepe előtt egy héttel, május 7-én, szombaton 10–15 óra között ima- és böjti alkalmat tartunk az Úr vezetését és akaratát keresve, megvallva saját közösségünk hibáit, vétkeit, mulasztásait, bocsánatot kérve Istentől és egymástól. Megköszönjük ugyanakkor azt is, amivel Isten a felekezeteken keresztül megajándékozta Krisztus testét. Ennek az alkalomnak az ajándékait, gyümölcsseit megosztjuk egyházaink vezetőivel, tagjaival is.

Hívjuk erre az alkalomra mindazokat a testvéreinket, akik velünk együtt akarnak az Úr elé lépni ezen a napon!

Helyszín: a metodista egyház központi épülete (1032 Budapest, Kiscelli u. 73.).
Szolgálattelvők: Dr. Szabó Tamás katolikus tábori püspök, dr. Nagy Antal Mihály református teológiai tanár, D. Szabó Dániel, az Aliansz elnöke, Szeverényi János evangélikus missziós lelkész, dr. Fabiny Tibor evangélikus teológiai tanár, Győri János Sámuel evangélikus lelkész, dr. Kovács Géza, az Aliansz főtítkára, Kovács Géza baptista lelképásztor, Csernák István metodista szuperintendens, dr. Hecker Frigyes metodista lelkész és Simonfalvi Lajos pünkösdi teológiai tanár.

LAPUNK A VILÁGHÁLÓN:
WWW.EVELET.HU

Misszió – nap mint nap

Feltámadás és az új élet csodája

► **Az Evangelikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) április 13-i összejövetelén Rózse István nyugalmazott lelkész tartott előadást *Feltámadás és az új élet csodája* címmel a kelenföldi gyülekezeti teremben. Az előadó hangsúlyozta, hogy Jézus felszólítása – „Kövess engem!” – hozzánk is szól.**

Milyen különbség van gyermekkorunk hite és mostani hitünk között? – tette fel a kérdést nyitóáhitatában a vendéglátó gyülekezet felügyelője, Györi József. Jézus szava elgondolkoztat bennünket – folytatta. Hogyan látjuk Isten országát? Mit jelent számunkra? Bizalmat, ráhagyatkozást, mint ahogyan a gyermek is mindent attól vár, akivel életközösségben van – adta meg a választ.

Rózse István előadásában a nemrég elhunyt II. János Pál pápa ravatalánál elhangzott homília emlékeztette arról szól, hogy Isten döntött üdvösségünk felől, ő könyörül rajtunk, irgalma által ingyen részesülhetünk kegyelméből. A hit és a megigazulás teljesen az ő ajándéka. Nem mi döntünk, hanem a Szentlélek tesz az ige által bizonyossá bennünket a hitben járó életéről – fűzte tovább gondolatait. „Egyedül Istené a dicsőség, megváltásunkért, a bűnbocsánat kegyelméért, egész életünk megújulásáért a Krisztus-hitben!” – idézte a lelkész Luther Nagy káptábjából.

Bevezetésként az előadó Pál szavai alapján – „Ha pedig Krisztus nem támadt fel,

akkor hiábavaló a mi igehirdetésünk, de hiábavaló a ti hitetek is” (1Kor 15,14) – hangsúlyozta: megváltásunk, a bűnbocsánat csak a kereszten vált valósággá. Krisztus feltámadása által lehet a miénk is: általánosságban és személyesen is.

Az előadó három részben tette világossá mindezt. Elsőként arról szólt, hogy Jézus Krisztus kereszthalála és feltámadása elválaszthatatlan egymástól; majd a feltámadás csodáját világította meg Lk 24,34 alapján („...valóban feltámadt az Úr...”); végül pedig az új élet csodáját helyezte a fókuszba.

Az első rész alapja az Apostoli hitvallásnak a két katedában olvasható lutheri magyarázata: Krisztus átvette az uralmat, és ő, a Feltámadott ajándékozza az üdvösséget minden hívőnek. Az első keresztényeknek ezért lett a vasárnap az Úr napja, emlékeztetve és ünnepeve az Úr feltámadását. Megújuló liturgiánk is az élő Krisztussal való közösség megéléséről, az imameghallgatás bizonyosságáról szóljon – hangsúlyozta az előadó.

A második részben arról esett szó, hogy Krisztus feltámadásának tanúi voltak; „a mi Urunk az élő Krisztus, pontosabban a feltámadott Krisztus”. Ennek ellenére a feltámadás tagadása egyidejű volt. A Krisztus hatalmáról való bizonyosság a benne hívők élete és hite, akiknek számára ő az üdvösség adója, a Megváltó és a Szabadító. Világosan kell látnunk, hogy Jézus Krisztus feltámadása, győzelme, megdicsőülése azt jelenti, hogy ő alapította az eljövendő világot – hangsúlyozta Rózse István.

Végül a nyugalmazott lelkész arról

szólt, hogy az új élet csodája Isten szeretetének csodája (Jn 3,16). A hit által miénk a megigazulás és az új élet ajándéka. Ez a Szentlélek munkája. Isten nem elnézi, hanem megbocsátja bűneinket Jézus Krisztusért, az ő igazságát fogadja el – fejtette ki. A feltámadás az új élet jelene, az örök élet kezdete. Súlyom Jenő szerint három vonatkozásban beszélhetünk erről: mint keresztységben megtörtént; mint a Krisztusba vetett hit által való; illetve mint az utolsó napon történő feltámadásról. A keresztiség ereje, hogy meghalunk a bűnnek, és új teremtésként élünk Krisztusban. Ez a kettősség megmarad: a hívő ember egyszerre igaz és bűnös. Ezért írta Luther a 95 tételben: „Urunk és mesterünk, a Jézus Krisztus ezt mondva: »Térjete meg!« – azt akarja, hogy a hívők egész élete megtérés legyen.” Ezért életünk harc és reményesség; a Szentlélek munkája rajtunk és bennünk a gyümölcs termő szent élet. Ehhez tartozik a hálaadás, a szolgálat, az élet dolgaiban való helytállás – hallhatták a jelenlévők.

Az új élet jövője a test feltámadása. Addig is az Úrral közösségben vagyunk, halála és feltámadása hitében. A keresztények az eljövendő világ hírnökei, mert Krisztus királysága hallás révén lesz a miénk: halom az ígét, befogadom és hiszek benne. Ha hiszek az ígének, azzal együtt mindent megnyertem – zárta előadását Rózse István.

A húsvét utáni időben ajándék volt ezen a délutánon tiszta tanítást hallani megváltásunk titkáról.

■ MAGASSY ÉVA

Sikeresen pályáztak

A napokban örömmel látott vendég lesz a postás azoknál a lelkészeknél, akik missziói pályázatot nyújtottak be egyházunkhoz, és pályázatukat pozitívan bírálták el. A közelmúltban ugyanis megszületett döntés, és a nyerteseket levélben értesítik arról, hogy milyen összegre számíthatnak a pályázatukban megfogalmazott céljaik megvalósításához. A különféle gyülekezeti programokhoz nyolcmillió forintot igényeltek a pályázók, ám a rendelkezésre álló, szétosztható keret összege mindössze hárommillió forint volt. A Győr–Soproni Evangelikus Egyházmegyében három gyülekezet – Tét, Lébény, Beled – volt a sikeresen pályázók között. Lelkészeiket arról kérdeztük, hogy milyen programokra fordítják az így elnyert összeget.

Deák Ágota segédlelkész, a téti gyülekezet lelkésze egy egyháztörténeti évfordulóhoz kapcsolódó gyülekezeti eseményt szeretne rendezni ősszel. „Az Ágostai hitvallás megjelenésének 475. évfordulója alkalmából szeptember végére tervezünk egy fúvószenei koncertet” – mondta a segédlelkész. „Városunkban működik egy fúvószenekar, amelynek több evangelikus tagja is van. Ők adventben rendszeresen szoktak muzsikálni templomunkban, de egyéb ünnepi alkalmakon is fellépnek. Meghívtuk Tétre egyházunk központi fúvószenegyűjtését, melyet Johann Gyula vezet. A két zenekar közösen adna koncertet szombat délután, illetve térszerte a vasárnapi istentisztelet előtt. A programot előadás és beszélgetés kíséri, sőt avval kapcsolatban, hogy mit jelent evangelikusnak lenni. A gyermekekről sem feledkezünk meg, számukra játszóházat tartunk” – fejtette ki a lelkész. „A pályázatot nyert pénzből a vendégek szállását és ellátását kívánjuk megoldani. Természetesen ez az összeg nem fedezi teljes egészében a költségeket, ezért a gyülekezet is a zsebébe nyúl majd,

hogy az évfordulós rendezvény színvonalas legyen, és emlékezetes maradjon minden résztvevő számára.”

A lébényi gyülekezet szintén össze, egészen pontosan szeptemberben szándékozik missziói napot rendezni. Koháry Ferenc lelkész elmondta, hogy három évvel ezelőtt már megrendezték ezt az alkalmat, amely akkor nagyon sikeresnek bizonyult, főképpen a fiatalok körében. Ez nem utolsósorban annak volt köszönhető, hogy – többek között – Dimyész József is fellépett rajta. A daltulajdonos az új CD-jéről énekelt zsolnárokat. Az idei missziói napra nemcsak a helybélieket várják majd a gyülekezet vezetői, hanem a környékbeli, elsősorban a tóközi evangelikus gyülekezetekből is számítanak résztvevőkre. Az evangélicizációs, zenés program gazdagnak ígérkezik: Szeverényi János országos missziói lelkész előadást tart majd, Banka Gabriella előadóművész Jónás könyvét mondja el, Verasztó János egyházkerületi missziói lelkész pedig áhitatot tart. Az egész napos eseményen fellép a pécelaki Vekker ifjúsági zenekar.

A Győr–Soproni Evangelikus Egyházmegye harmadik nyertese a beledi gyülekezet volt. Lelkésze, Béres László érdeklődésünkre elmondta, hogy a pályázatot nyert pénzt szeretetvendégségekre, illetve a felkért vendéglátók szerény díjazására fordítják. Falusi gyülekezetéről lévén szó a szeretetvendégségeket télen szokták megrendezni, hiszen a gyülekezet tagjai a téli hónapokban érnek rá jobban. Idén januárban Korzenszky Richárd pannonthalmi perjel, márciusban pedig Jankovics Marcell rendező volt a gyülekezet vendége. Decemberben a beledi születésű Horváth Ibolya, a Györi Nemzeti Színház művésze látogat szülőfalujába, de koncertet fog adni a helyi templomban a Vekker zenekar is.

■ KISS MIKLÓS

Missziói konzultáció – 2005

► **A piliscsabai Béthel Missziói Otthon adott helyet április 13–14-én az Evangélicizációs és Missziói Bizottság, az egyházmegyei missziói felelősök, valamint az egyházi missziói munkaágak vezetői közös tanácskozásának, melyet ilyen formában minden évben egyszer rendez meg az Evangelikus Missziói Központ Szeverényi János országos missziói lelkész elnökségével és a missziókért felelős püspök, Ittész János jelenlétében. Bár a testület a legközelebbi alkalomra szükségesnek tartja egyes új munkaágak (például az informatika) képviselőinek meghívását, már ma is elmondható, hogy ennek a kis csoportnak a szolgálata lefedte szinte az egész evangelikuságot.**

Nyitóáhitatában Ittész István érdeklődéséről beszélt, hogy Isten nem katonás, hanem szíves engedelmséget kíván tőlünk, mert a szeretet kényszerít a jóra. Mindennek – így azoknak a segítő cselekedeteknek is, melyekről az áhitat után beszámoltak a tanácskozás résztvevői – alapja ez: szeresd az Urat!

Az alábbi kérdéseket vetette fel Szeverényi János országos missziói lelkész, amikor bevezette az egyházunk missziói szolgálatáról szóló beszámolókat. Milyen legyen a jövő egyháza? Mi az, ami örök, és mi az, amin változtatni kell? Szabad-e a hagyományok miatt lemondani azokról az emberekről, akik nem érik az egyház nyelvezetét? Jó-e, ha zárt közösségekben, hideg templomok falai között gyakorolja szokásait a gyülekezet? Láthatjuk a Bibliából, hogy Jézus „mobilis”, de körülnézve azt tapasztaljuk, hogy az egyház nem az. Korszakként élünk, ezért meg kell találnunk az új utakat az evangélium hirdetésére. Az ige teszi egyházzá a közösséget. Szükséges a képzés, a Biblia megismertetése, tekinthetünk fenntartása, de presbiterképzésre, kisközösségek kialakítására és

bibliaiskola felállítására is szükség volna – hangsúlyozta Szeverényi János.

Induljunk kívülről befelé: menjünk el Bizik Lászlóval és Roszik Gáborral a börtönökbe. Beszámolójukban a börtönmisszió szükséges és számunkra különleges szolgálatáról beszéltek, az utat kereső rabokról, a lelkész jelenlétének fontosságáról és arról, hogy ma már nyilvánvaló, hogy csak az tud új életet kezdeni, akit megszólít Isten igéje. Roszik Gábor a család gondozásáról, a bebörtönözöttek gyermekeinek táboroztatásáról, a számukra megszervezett karácsonyi ajándékozásról számolt be. A Magyar Testvéri Börtöntársaság szervezésében ezer ember

A résztvevők egy csoportja

vett részt tavaly karácsonykor ebben a programban. Milyen jó, hogy teológusaink között is vannak olyanok, akik hűség-gel végzik ezt a szolgálatot; ezáltal megismerik az itt élők problémáit, és megtanulják kezelni őket – mondta a lelkész.

Laborci Géza nyíregyházi lelkész a háléltalanok körében folytatott munkáról számolt be. Megállapította, hogy a diakónia az evangélium továbbtükröző szolgálata, eszköz az evangélium hirdetésére. Pénzzel, de nem pénzzel végezzük feladatainkat – szögezte le.

A szarvas-ótemplomi gyülekezet lelkésze, Lázár Zsolt azokról a szolgálatokról beszélt, amelyek által az óvodától kezdve az idősök otthonáig körülbelül ötszáz embert érnek el. Mint elmondta, örömet jelent a számukra, hogy – a váro-

sukban is csökkenő gyermeklétszám ellenére – nagyon sokan jelentkeznek az egyházi intézményekbe. Az idősök és a betegek esetében pedig az a céljuk, hogy úgy segítsenek, hogy ne helyettük, hanem velük együtt javítsák az idős emberek életminőségét, és az öregség miatt ne kényszerüljenek lemondani az addig megszokottokról: a gyülekezetéről, a barátokról, a rendes ételről és az orvosi ellátásról.

Ehhez kapcsolódott a kórházlelkészi szolgálat ismertetése. Bár csak két független kórházlelkész van az egész országban, szinte minden lelkész gyakorolja a kórházlátogatás szolgálatát, sőt istentisztele-

tenél minden lehetséges, és eszközök vagyunk az Úr kezében – mondta János, aki csodálatos szabadulásáról adott megrendítő bizonyítékat.

Az esti evangélicizáció az imádságról és a szeretetről szólt. Jézus tanítványai szorongató szükségét érzik annak, hogy tölle magától tanuljanak imádkozni; Jézusnál az imádság a szeretet hangja – mondta Sándor Frigyes, az Északi Egyházkerület missziói lelkésze.

Ittész János reggeli áhitatában az áldásról beszélt. Az áldás nem jókívánság, az áldásban rajtunk keresztül Isten szól – fejtette ki a püspök. „Hallgasson meg téged az Úr a veszedelem napján...” (Zsolt 20,2) –

tet, bibliáorát is tart időközönként a kórházakban. Sok gyülekezeti tagot is kiképeztek arra, hogy miként foglalkozzanak a betegekkel, így ők is segítik a lelkészek munkáját. Honti Irén és Lukovics Eszter hálával beszélt a betegek mellett töltött idő örömeiről, sikereiről. Ittész püspök véleménye szerint is sokkal több szakképzett és az ilyenféle szolgálatra alkalmas lelkész kellene beállítani erre a feladatra.

Az alkohol rabságában élőkről többen is szóltak. A Szarvasi Középfalmi Misszió most nagy támogatásra szorulna, de a györi Szőlőtő Alapítvány huszonegy gondozottjának élete, munkájához szoktatása kiegyensúlyozottan folyik. Hidasi György vezetésével tizenhat gondozó végzi ezt a munkát. A hit gyakorlása csendes csodákat hoz, mert Is-

bár ez egy háborúba küldő zsolnár, veszedelem több van, mint háború. Mindig szükségünk van áldásra – folytatta. Kérjük, hogy Isten áldja meg lelki fegyvereinket, és lelki harcaink során is hallgasson meg minket. Egy indián kívánság szerint: „Imádságaink ösvényét ne lépje be a fű” – zárta áhitatát a püspök.

A befejező délelőttiön a különböző teológiai szemléletű csoportok beszámolóit hallgathattuk meg. Az Evangelikus Közössége az Evangéliumért (EKE) nevében Györfi Mihály, az Evangelikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) képviselőjében Garádi Péter, a Magyarországi Keresztény Ifjúsági Egyesület (KIE) nevében Lupták György, a Pro Christ és a Zákus Média Centrum (ZMC) képviselőjében Györi János Sámuel, valamint az

Evangelikus Külmissziói Egyesület (EKME) nevében e sorok írója egyaránt azt a törekvést ismertetve, hogy a különböző missziói munkaágak a tiszta evangéliummal szólítsák meg a kereső embereket, az egyházhoz tartozókat és az egyházon kívülieket.

Az EKE elsősorban a bibliaiskolai képzést tartja fontosnak; az EBBE örálló, figyelemmel, hitvalló mozgalom; a KIE pedig az ifjúságot szeretné ma is – mint százötven év óta mindig – elérni. Új feladatokat ad a Pro Christ 2006-ra. Ez a televíziós evangélicizáció egyre népszerűbb lesz; sok olyan embert ér el, akik nem fogadják el a templomba szóló hívást. Lupták György örömmel látta több evangelikus szervezőt és vendéglátót, hiszen a német evangélicizátor is hittestvérünk. Nemcsak a Pro Christ, hanem a ZMC célja is az, hogy kilépjen a szoros gyülekezeti keretből: televízió és kazettán terjeszti a saját gyártmányú, valamint a külföldről vett és szinkronizált filmeket, melyek a PAX Tv-n és a Hír Tv-n rendszeresen láthatók is. Az EKME a világ más tájain folyó hitéletre mutat rá, a kinn szolgálókért imádkozik, segítséget nyújt, és erre neveli gyülekezeteink tagjait is.

A kibővített ülés úgy határozott, hogy a középszintű képzés erősítését fogja szorgalmazni, és ezt az igényt fogja közvetíteni az egyházvezetőknek. Ittész János püspök azt javasolja, hogy legyen szorosabb az együttműködés a különböző munkaágakban azokkal a felekezettel, amelyek már régebb óta részt vesznek a munkában. A püspök aggodalommal jegyezte meg, hogy talán túl sokat vállaltunk, és nem tudunk minden feladatnak eleget tenni. Fontosnak tartja, hogy ne csak az egyes emberek, hanem a gyülekezetek vegyenek részt a diakóniai szolgálatban, és hogy szeretetből fakadjon a jó cselekedés.

Közös imádságok, jó beszélgetések erősítették a résztvevőket a hitben, és most is elhangzott a kívánság, amely minden évben elhangzik: ne csak egy évben egyszer, hanem több alkalommal jöjjön össze ez az egyházunk jövőjéért felelős kis csapat.

■ BENCZE IMRÉNE

MENNYBEMENETEL ÜNNEPE – Jn 20,16–18

Egy „megindító” találkozás

Mária áll Jézus sírja előtt, és sír. Gondolatai talán messze, a múlt emlékei között járnak. Talán a csalódottság fájdalmas mélységeiben vergődnek. Máriát tétováság, letaglózott bémultság köti gúzsba. Mintha a fájdalom kőbe vésett szobrárt állították volna oda a kertbe, a sziklasírral szembe. Megindító látványt nyújt ez az asszony – a szónak abban az értelmében, hogy számalmat, együttérzést kelt. Mintha egy álló, kimerevített képet látnánk. Egy képet, amely egyszerre mégis megmozdul...

A feltámadott Jézus megszólítja Máriát. Úgy jelenik meg ebben a történetben Jézus, mint aki éppen valahová igyekszik. Mint akinek fontos, halaszthatatlan elintéznivalója van. Kéri is Máriát, hogy ne tartóztassa föl, sőt őt magát is megindítja, mozgásba hozza. Ez az étellel teli lendület a megszólítottban is oldani kezdi a bémultságot. Ő is mozgásba lendül: nemcsak tagjainak gesztusaiban, hanem lelkének belső folyamataiban is.

Az elveszett magára talál. Az imént még sárba nehezült lélekkel veszett bele a múlt emlékeibe s a jelen kétségeibe. Csalódottság, kilátástalanság, bánat tartotta fogva érzéseit, gondolatait, majd egyszerre a nevének szólította őt Jézus. Ahogy a Jó Pásztor nevezi nevét a juhok, amelyet ki akar vezetni valahonnan (Jn 10,3). E megszólítás nyomán oszlan kezdi a kétségbeesést, arctalan homály, és újra meglevenedik a Jézushoz fűződő személyes kapcsolat. A kapcsolat, amelyben

a magdalai Mária is átélhette, hogy ő nem egy megvetett arc a bűnösök utálatos tömegében, nem egy elhanyagolható por-szem, hanem elfogadott, bocsánatot nyert, szeretett gyermeke Istennek.

Máriában ugyanakkor változnia kell a Jézusról alkotott képnek is. Így szólítja meg először Jézus: „Rabbuni”, azaz „Mester”. Mintha csak azt gondolná, hogy minden ott folytatódik majd, ahol Jézus halála előtt abbamaradt; hogy a Mester továbbra is tanítóként járja majd Palesztinát, s ő követheti, hallgathatja, megérintheti, olykor gondoskodhat róla. Máriának is tanulnia kell még ahhoz, hogy a látásban járás korszakát felváltsa életében a hitben járás, amikor azok nevezetnek boldognak, akik nem látnak, mégis hisznek.

Az imént még fájdalmával egyedül kínlódó asszonyt Jézus a feltámadás hírének örömeivel a közösségbe küldi. A Feltámadottal való találkozás nem marad individuális élmény. Nem csak az egyén hitét táplálja. Megteremt a testvérek közösségét, amelyben a Feltámadott testvéreként ugyanannak az Atyának a gyermekeivé lesznek az emberek. Ez a közösség egymás erősítésével, az egyéneknek a közösség előtt való tanúsokodásával épül. Mária sem tarthatja meg magának, amit ott, azon a hajnalon a Feltámadottal átélt találkozásban kapott, hanem meg kell osztania a többiekkel. Hiszen Jézus testvéreinek a közössége is

AZ ÜNNEP IGÉJE

csak abból az erőből élhet, amely a mozdulatlan mozgásba hozza, a megfáradtat megújítja, s a holtat megleveníti, már itt, e földi életben.

Mária önmaga körül forgó gondolatai helyébe oda kell, hogy kerüljön a Jézustól kapott megbízás. A feladat, amelynek köszönhetően bizonyos dolgok átértékelődnek az életében: helyére kerül az „én”, és új hangsúlyt kap a „te”. A hűsvéti hit világhírűségében valóságos arányokkal jelennek meg a mindennapok korábban minden más fölé tornyosuló gondolatai.

Mennybemenetel ünnepén ugyanezekre a mozdulatokra indítja a Feltámadott az Úrra néző gyülekezetet: megszólító szava ma is, Máriához hasonlóan minket is megindíthat. Az ő étellel teli lendülete bennünk is oldhatja a bémultságot. Mozgásba hozhat: nemcsak tagjaink gesztusaiban, hanem lelkünk belső folyamataiban is.

■ CSELOVSZKY FERENC (IF.)

Imádkozzunk! Urunk, kérünk, segíts, hogy meghalljuk, mikor igéd személy szerint bennünket hív. Mozdíts ki bennünket, mikor életünk, hitünk mélypontra jut! Oldjad fel életünket félelmeink, előítéleteink, indulataink, kétségeink bénító fogságából! Szabadíts meg minket a csak önmagunk körül forgó gondolatoktól, hogy rád tekintve készek legyünk észrevenni embertársaink hiányait, és készek legyünk segítő szándékkal, biztató szóval, rólad szóló bizonyágtétellel megindulni egymás felé! Amen.

Kedves Gyerekek!

▶ A Gyermekvár harmadik részéhez érkezünk. Füller Tímea segítségével már megismerkedhettetek Jónával, a képzeletbeli kislival, aki a kapernaumi százados házában lakik; édesanyjával, akit mindenki csak Eszter mamának hív, és Simonnal, Jóna kis barátjával. Ők ketten sok csodát látnak Jézus földi életéből, amelyeket el is mesélnek nektek. Minden történet végén egy-egy rejtvényt oldhattok meg. A helyes megfejtést minden alkalommal küldjétek el a szerkesztőség címére (Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írjátok rá: Gyermekvár. A hetedik rész után sorostartunk, amelyben három szerkesztés megfajta értékes könyv- és játéksomagot nyer. Aki minden alkalommal beküldi a helyes megfejtést, annak a neve hetszer kerül a kalapba, így nagyobb esélye van arra, hogy nyerjen.

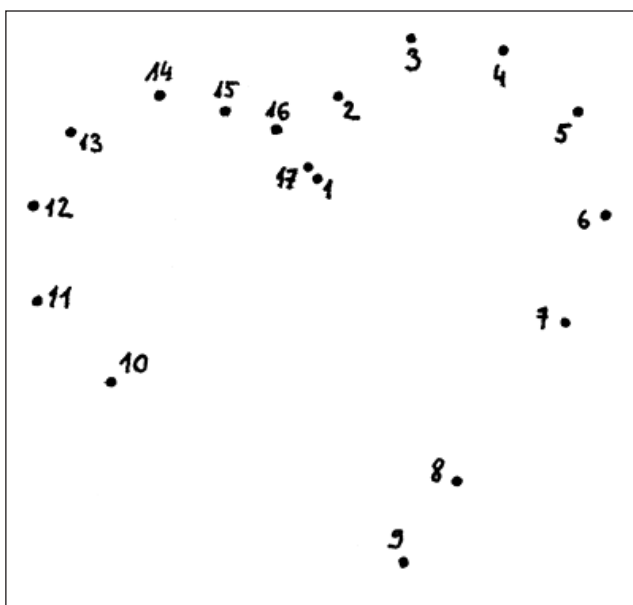
3.

A nevem Jóna – én vagyok az a kislív, aki Jézus több csodáját is látta már. Különös, titokzatos ember ez a Jézus. Szombatonként a zsinagógában mi is sokat tanulunk Istenről, de eddig ez az egész nem nagyon érdekelt engem. A legtöbbször csak annyira emlékeztem a tanításból, hogy mindenből tizedet kell adni becsülettel, meg hogy tilos egy csomó dolgot megtenni, mert azok nem tetszenek Istennek. Jézus viszont úgy beszél az Úrról, ahogyan az ember az anyukájáról vagy az apukájáról beszél. Ő például biztos benne, hogy a menyei Atya – ahogy ő hívja – szereti az embereket. A barátommal, Simonnal igyekszünk minél többet Jézus közelében lenni, és hallgatni őt.

Néha a gazdánk fia, Klaudiusz is velünk jön. Ő nagyon kedves, de néha egy kicsit komoly. A múltkor is teljesen érthetetlen módon megharagudott ránk, amikor a ruhája hátulsó felére farkincát varrtunk Simonnal. Pedig jó vicc volt. Mindenki mosolygott, csak a mamám szidott össze. Azt mondta, ez nagy tiszteletlenség volt.

Ma megint eszünkbe jutott egy remek ötlet. A tóparton bekentük iszappal hátulról Klaudiusz ruháját. Mi Simonnal sokat nevtünk rajta, mert olyan szurtos volt, mint egy kéményseprő, de ő nem nevetett velünk, hanem bosszankodott. Igazából azért voltunk

ám ilyen csibészek, mert unatkoztunk. Ugyanis nem igazán értettük, amit Jézus a zsinagóga előjáróival beszélt. Valamin vitakoztak. Miközben mi nagy óvatosan a csínytevésen munkálkodtunk, a felnőttek között éppen arról folyt a szó, hogy nem elég kívül megmosakodnunk, belül is tisztává kell válnunk. Ez igaz, hiszen mosogatáskor az edényt nemcsak kívülről, hanem belülről is gondosan meg kell súrolni. Ezért nem is meri rám bízni anyukám, hogy egyedül csináljam – szerinte nem va-

RAJZ: JENES KATALIN

gyok túlságosan alapos. Talán ez az oka annak, hogy akkor nem is nagyon izgattott ez a beszélgetés.

Később viszont, amikor hazafelé ment a sáros ruhája miatt csúfoltuk Klaudiuszt, ő nem szólt egy szót sem, csak szomorúan ránk nézett. Akkor nagyon

GYERMEKVÁR

Rovatgazda: Boda Zsuzsa

összeszorult a szívem. Megéreztem, hogy mi is az a belső piszkosság, és már nagyon szerettem volna visszacsinálni az egészet. Jó lett volna azonnal megtisztítani a szép ruháját. És amikor azt is megtudtam, hogy éppen az én mamám fogja kikínálni a ragacos iszapot az anyagból, akkor rettenetesen elszégyelltem magam.

Este sokáig forgolódtam az ágyamban, és elgondolkodtam a nap eseményein. Hirtelen eszembe jutottak Jézus szavai. Akkor értettem meg, hogy milyen az, amikor az ember belülről piszkos. Bizony hiába mosakodtam meg gondosan lefekvés előtt – muszáj, anyukám mindig ellenőrizi (ez amolyan szülői szokás lehet, mert Simon is ugyanezen panaszkodott a múltkor) –, mégis rémesen koszosnak éreztem magam. Szomorkodtam, tépelődtem, de ahogy se jutott eszembe, hogy mit is mondhatott még erről Jézus. Épp a lényegre nem emlékeztem, hogy hogyan kellene a szívemet megtisztítani. Végül arra jutottam, hogy másnap elnézést kérek majd Klaudiusztól, addig pedig Istentől kértem, hogy bocsássa meg a rosszszaságomat. Azért is imádkoztam, hogy legközelebb okosabban tudjak viselkedni, és ne bántsak meg másokat. Kértem Istent, hogy segítsen nekem a szívem tisztán tartásában. Persze biztosan fogok hibákat elkövetni ezután is, de valahogy mégis úgy éreztem: Isten komolyan vette a kérésemet.

Megkönnyebbülve aludtam el végül. Ma pedig alig várom, hogy Klaudiuszal találkozzam, és bocsánatot tudjak tőle kérni.

3. Kösd össze növekvő sorrendben a számozott pontokat!

Szüntelenül imádkozni

„Természetesen megtanítjuk a gyereket olvasni, írni és számolni is. Nem a tanulás helyett imádkozunk” – fejtette ki egy katolikus iskola igazgatója egy napilapban megjelent cikkben. A városban ugyanis elterjedt a hír, hogy az egyházi intézményben nem tanulnak, mindig csak imádkoznak. Az aggódó szülők nyilvánvalóan nem ismerik Jézus életét, aki az imádkozás mellett tanított, gyógyított, beszélgetett, sőt még mulatott is a kánaai menyegzőn. Valamint figyelmen kívül hagyják azt a tényt is, hogy tanulás nélkül nemcsak világhírű tudósok, de érettségizett fiatalok sem kerülhetnének ki a felekezeti iskolákból.

Még mindig emlékszem arra az olimpiai közvetítésre, amikor a kommentátor – örülve annak, hogy végre valami érdekességgel is szolgálhat – a következő szavakkal mutatta be az egyik görög kézilabdázót: „Minden mérkőzés előtt imádkozik, ez a babonája.” A riporter csupán azt hagyta figyelmen kívül, hogy a magyarok is azt teszik minden meccsen, mert *Kölcsy Himnusz*a nem egy egyszerű „nemzeti dal”, hanem fohász.

A szekularizálódott társadalom jelentős része nem tudja, mi fán terem az imádság. Sokan misztikus, tömjénfüstbe burkolt szertartással azonosítják a fohászt. Miközben talán pont ez a legegyszerűbb és legközvetlenebb kommunikációs forma. Zörgethetünk Istenhez bármikor, ő nem ír ki az ajtajára ügyfélfogadási időt, meghallgat télen és nyáron, reggel és este, hétköznap és ünnepek alkalmával is. Nem kell imaszövegünket Róma, Jeruzsálem vagy – magyarországi evangélikusként – a Deák tér felé fordítanunk, szólhatunk hozzá térdelve vagy állva, fejünket az ég felé emelve vagy az ölünkbe hajtvva. Mástól „tanultam”, de már magam is alkalmazom: mikor mentőautó rohan el szirénázva mellettem, csendben Isten kegyelmébe ajánlom a segítőt és a segítségre szorulókat. Pedig gyakran még a kezemet sem tudom összekulcsolni, mert táskát csipelek, a biciklim kormányát vagy a trolibusz kapaszkodóját szorítom. Mégis tudom, hogy meghallgat.

Köszönetünket és kérésünket *Türmezei Erzsébet* és *Reményik Sándor* módjára verssorokba szedhetjük, de Isten akkor is érti, ha a fájdalomtól elcsuklik a hangunk, vagy örömkönnyek fojtják el. Ezt a belső, közvetlen kapcsolatot támasztja alá az, amit egy nyelvészről hallottam:

HETI ÚTRAVALÓ

Áldott legyen Isten, mert nem utasította el imádságomat, szeretetét nem vonta meg tőlem. (Zsolt 66,20)

Hűsvéti ünnepe után az ötödik héten az *Útmutató* reggeli igéinek két fő témája – az imádság és a mennybemenetel – Jézus személyéhez kapcsolódik, „aki az Isten jobbán van, és eszedzik is értünk” (Róm 8,34). Az ő nevében közvetlenül az Atyához fordulhatunk, s elmondhatjuk a zsoltáros vezérigénkben olvasható vallomását. Az ógyházi evangéliumban is felfedezhetjük ezt a kettős kijelentést: „...amit csak kértek az Atyától az én nevében, megadja nektek. (...) Én az Atyától jöttem, és eljöttem a világba; de most elhagyom a világot, és az Atyához megyek.” (Jn 16,23.28) Közismert megállapítás: az imádság a lélek lélegzetvétele; meddig élünk nélküle? Pál is ezt kéri: „...tartsatok könyörgéseket, imádságokat, eszedéseket és hálaadásokat minden emberért...” (1Tim 2,1) Salamon bölcseséget kért az Úrtól, s megkapta: „Adj azért szolgálóknak engedelmes szívet, hogy tudja kormányozni népedet...” „...bölcs és értelmes szívet adok neked...” (1Kir 3,9.12) Mózes egész nap fölemelt kézzel imádkozott és áldotta népét: „Így győzte le Józsué Amalékot és annak hadát fegyverrel” (2Móz 17,13) s az Úrral! Rogate! „...szüntelenül imádkozzatok...” (1Thessz 5,17). Jézus a nekünk adott „mintaimádságot” ezzel a közvetlen megszólítással kezdi: „Atyánk” (Lk 11,2–4)! Mennybemenetel ünnepén Krisztus ezt mondja: „Én pedig, ha fel-emeltetem a földről, magamhoz vonzok mindeneket.” (Jn 12,32) Ez a kijelentése az ő keresztre feszítésére utal, de egyben jelképe a mennybe való felemeltetésének is, amely negyven nappal feltámadása után történt az Olajfák hegyén, ahol Jézus „felemelte a kezét, és megáldotta őket. És miközben áldotta őket, eltávolodott tőlük, és felvitetett a mennybe” (Lk 24,50–51). Mi tőle tudhatjuk, hogy „nem ment fel a mennybe senki, csak az, aki a mennyből szállt le, az Emberfia.” „...hogy aki hisz, annak örök élete legyen őbenne.” (Jn 3,13.15) A most kezdődő tíz nap pünkösdi böjtje. Hogyan várjuk mi a megígért Szentlelket? Salamon templomszentelési imádságában az ég felé kiterjesztett, üres kezekkel ezt kérte: „Mégis tekintsd szolgáló imádságára és könyörgésére, Uram, Istenem, és hallgasd meg a kiáltást és az imádságot...” (1Kir 8,28) Luther így vall az imádság titkáról: „Csak azt tudom, hogy valahányszor igazán komolyan imádkoztam, mindannyiszor bőséges meghallgatást nyertem, s többet kaptam, mint amennyit kértem. – Mert az imádság egyes-egyedül a hit műve.” Mennybemenetel fényében érthetjük jól Jézus Urunk Pilátusnak adott feleletét: „Az én országom nem e világból való...” (Jn 18,36) Pál intelme és áldása legyen útravalónk e pünkösdi, böjti időben: „Minden imádságotokban és könyörgéseketekben imádkozzatok mindenkor a Lélek által. (...) A kegyelem legyen mindazokkal, akik el nem múló szeretettel szeretik a mi Urunkat, Jézus Krisztust.” (Ef 6,18.24) „Imádkozzatok és buzgógn kérjétek!” (EÉ 88,1)

■ GARAI ANDRÁS

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

Ahol a papok (is) táncolnak...

FOTÓ: FEJ KÁROLY LAJOS

Báloztak Soltvadkerten. Ez így önmagában nem nagy újság, de most különleges események történtek, úgyhogy mégis az: a tizenöt éves Evangélikus Óvoda tavaszi bálján ezúttal szerbek is felléptek. És itt nem az alig negyven kilométerre levő határ túloldalán élőkre kell gondolni, hanem a lelkes helyi szülőkre, akik több éjszakán keresztül gyakoroltak erre az eseményre.

Na de mi is történt? Összejött a közel háromszáz vendég, akik mit sem sejtve asztalhoz ültek, hogy betermeljék a szokásos pörköltet a vörösborral. Ezt követően a volt ovisok tánca, a tombola és a ze-

nés mulatozás. Azt is sejtette mindenki, hogy lesz felnőtt-tánc, valami csiribiri muzsikára. De amikor éjfél után belépett a terembe a huszon-egyhány, szerb népviseletbe öltözött szülő és óvónő, akkor még az is felemelkedett a székből, aki amúgy már nem bírt volna. Mert itt, kérem, nemcsak a muzsika volt fergeteges, hanem a lépéskombinációk is. A kiskőrösi Osztrogonác Zita és Horváth A. Gézáé korrekt munkát végzett — még Káposzta Lajos esperes-lelkész (képünkön) és Homoki Pál leendő segédlelkész is becsatlódott az össztáncba.

■ K. L.

ISTENTISZTELETI REND / 2005. május 1.

Húsvét ünnepe után 5. vasárnap (Rogate). Liturgikus szín: fehér. Lekció: Jak 1,22–27. Alapige: Lk 18,1–8. Énekek: 72., 322.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Bencéné Szabó Márta; **II., Húvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 II. (úrv.) Sztójánovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv., családi) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Orosz Gábor Viktor; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstücsk M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Blázy Lajos; **Káposztásmegyér, IV., Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. (úrv.) Gáncs Péter; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv., családi) Smidélusz Gábor; de. 11. (úrv.) Zászkaliczky Péter; du. 6. (úrv., liturgikus) Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (családi) dr. Muntag Andorné; de. 11. (úrv.) Szirmai Zoltán; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. (úrv.) Smidélusz András; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. (úrv.) Smidélusz András; **Kerepesi út 69.** de. 8. (úrv.) Tamásy Tamásné; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Gerlai Pál; de. fél 10. (úrv., családi) Joób Máté; de. 11. (úrv.) Gerlai Pál; du. 6. (vespera) Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Blázy Árpád; **Magyar tudósok krt. 3. (Egyetemi Lelkézség)** du. 6. (úrv.) Tursik Ferenc (miskolci református egyetemi lelkész); **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv., családi) Bencéné Szabó Márta; de. fél 12. (úrv.) Bácskai Károly; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Mezey Gábor (teológushallgató); **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv., családi) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Kende K. Péter; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Bátorvasky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 11.** de. 10. (úrv.) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (úrv.) Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Kósa László; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Kósa László; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (ref. templom)** de. 8. (úrv.) dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Györi János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; **Budaörs, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Budakeszi (ref. templom)** de. fél 9. Bácskai Károly.

ISTENTISZTELETI REND / 2005. május 5.

Mennybemenetel ünnepe. Liturgikus szín: fehér. Lekció: ApCsel 1,1–11. Alapige: Jn 20,16–18. Ének: 278.

I., Bécsi kapu tér de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Balicza Iván; **II., Húvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. Herzog Csaba; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** du. 6. Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** du. 5. Gálos Ildikó; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** du. 6. Benkő Ferenc; **Újpest, IV., Lebstücsk M. u. 36–38.** du. 6. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. Smidélusz Gábor; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Kézdy Péter; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** du. 6. Kertész Géza; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Smidélusz András; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** du. 6. Györi Tamás; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** du. 6. Bácskai Károly; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** du. 6. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** du. 6. (úrv.) Bátorvasky Gábor; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** du. 6. Eszlényi Ákos; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. 10. Szabó Lajos (református lelképásztor); **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** du. 6. Györi Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** du. 6. Széll Bulcsú; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budaörs, XXII., Játék u. 16.** du. 6. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** du. 6. (úrv.) Endreffy Géza.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

Hittanverseny az egykori úttörőtáborban

► **Igen, miért is ne!** A terület adottságai jók, a szállás és az étkezés megoldható, és a termek is átalakíthatók a célnak megfelelően – gondolta a főszervező, Mádty Erzsébet gyermekreferens, amikor először látogatott el Zánkára avégett, hogy kiválassza a XIV. országos evangélikus hittanverseny döntőjének a helyszínét. Végül valóban Zánka mellett döntött: április 22–23-án az egykori úttörőtábor adott otthont a közel négyszáz fős rendezvénynek.

Az eseményt kétnaposra tervezte egyháznak gyermekbizottsága, hogy az együtt töltött idő alatt a gyerekek megismerkedhessenek, játszhasanak, beszélgethessenek egymással, és ne csak a verseny idejére gyülekezzenek össze az ország legkülönbözőbb részeiből. Valóra vált a terv: az első nap estéjéig háromszázötven fő érkezett meg a Balaton partjára.

A diákok számos program közül választhattak a találkozó első napján. A veszprémi fazekasközpont jóvoltából kézműves foglalkozásokon vehettek részt a gyerekek; lehetőség volt táncmulásra Varga Gyöngyi vezetésével; e sorok írója pedig vetélkedőket, játékokat szervezett a részükre. Az esti áhítatot Vető István esperes tartotta.

A verseny napja, amelyet már közel négyszáz fő várt izgatottan, közös ének-

léssel és áhítattal kezdődött. A hittanverseny hat helyszínen zajlott; ideje alatt a kísérő szülők, a hittanárak és a lelkészek számára Solymár Mónika tartott előadást a hittanoktatásról és a gyermekmunkáról. A hittanverseny feladatainak összeállítását idén a Vas megyei gyermekmunkások végezték Rostáné Piri Magda lelkész és Giczy Nikolett megyei ifjúsági referens vezetésével. A verseny lebonyolításában a gyermekbizottság, a Vas megyei szervezők, teológushallgatók, az Ifjúsági és Gyermekosztály dolgozói, valamint önkéntesek is segítettek.

Idén két kategóriában versenghettek a résztvevők: nemcsak a gyülekezeti csapatok mérhették össze tudásukat, hanem az iskolák által indított csoportok is. Ez újdonság a hittanversenyek 1991 óta tartó sorozatában. A találkozó egyértelmű pozitívuma volt a színvonalas játék- és feladatsor, amelynek megoldásában a gyerekek örömmel és lelkesen vettek részt, a legkisebbektől a legnagyobbakig. A napot a várva várt eredményhirdetés zárta.

Köszönetet mondunk a lelkészeknek és a hitoktatóknak, akik fáradságot nem kímélve felkészítették a gyerekeket erre a versenyre; azoknak, akik összeállították a feladatokat, valamint minden segítőnek. Általánosságban is elmondható, hogy igazi csapatmunka jellemezte a találkozót, de ami a legfontosabb: az eddigi hittanversenyek közül ezen a mostanin értük el a legtöbb gyereket. Jövőre még nagyobb ünnepet szeretnénk: a hittanverseny tizenöt éves jubileumának

méltó – és hasonlóan jól szervezett – megünneplését. De erről majd később, a kellő helyen és a kellő időben...

■ BALOG ESZTER
ifjúsági referens, csoportvezető

Az országos döntő első három helyezettje korcsoportonként

• Iskolai hittanversenyt

1–3. osztály, iskolák

1.: Nyíregyházi Evangélikus Általános Iskola; 2.: Gyurácz Ferenc Evangélikus Általános Iskola (Pápa); 3.: Árpád-házi Szent Margit Római Katolikus Általános Iskola

4–6. osztály, iskolák

1.: Búzaszem csoport (Nyíregyháza); 2.: Mára csoport (Szarvas); 3.: Aszód tanítványai (Aszód)

7–8. osztály, iskolák

1.: Kőszeg; 2.: Orosháza; 3.: Soproni líceum

• Gyülekezeti hittanversenyt

1–3. osztály, gyülekezeti csoportok

1.: Pusztókák (Budahegyvidék); 2.: Sélák (Súrd); 3.: Gabonapörkölt (Győrköny)

4–6. osztály, gyülekezeti csoportok

1.: Kismalacok csoport (Budavár); 2.: Vas a király (Nemescső); 3.: Luther-örzsza (Acsa)

7–8. osztály, gyülekezeti csoportok:

1.: Nemescső; 2.: Óbuda; 3.: Nyíregyháza

A május 22-i lapszám gyermekmellékletében további részleteket közlünk a hittanversenyről.

Lovagokat avattak

► **György napján, április 24-én volt a Nemzetközi Szent György Lovagrend országos ünnepsége a dunaujvárosi evangélikus templomban. Az alkalmon százhatvenkét lovagjelöltet, illetve dámat avattak lovaggá, és számos lovagi elismerést adtak át. Többek között elismerték Németh Zoltán Győr-Sopron megyei prior szolgálatát, aki a győr-nádorvárosi evangélikus gyülekezet tagja.**

A Szent György Lovagrendet – mint Európa egyik legrégebbi katonai lovagrendjét – 1326. április 24-én (Szent György napján) Károly Róbert királyunk alapította Visegrádon. A lovagok feladata volt a királyi és a királyi udvar őrzése, védelme. Háborúk idején a kor elit fegyvernemét képviselték, közülük kerültek ki a királyok testőrségének a tagjai. Békeidőben – a megszabott katonai feladatokon kívül – a szegények és az árvák, a védtelenek gyámolítói voltak. A reprezentív feladatok ellátása mellett a lovagrend vitéz tagjai vigyáztak az udvartartásra, 1323-tól ők őrizték a visegrádi fellegrárbá szállított Szent Koronát. A lovagi tornákon ők látták el a királyi kíséretet, és ők ellenőrizték az udvari szabályok betartását. Egyházi kötelemükből fakadt a keresztény hit védelme, az ünnepnapok fényének biztosítása és a bójt napok betartásának ellenőrzése is.

A Szent György Lovagrend mind a kánonjog, mind pedig a világi jog szerint

hiba nélkül alapított, alapítása soha semmissé nem nyilvánított, és törvényes fennállása meg nem szűnt. Működésének több évtizednyi szünetelése után 1990-ben Visegrádon éledt újjá a kommunizmus idején emigrációba kényszerült hűséges tagok segítségével. Rendi alkotmányát a régi szellemében, de a 20. század követelményeinek megfelelően alkották. A lovaggá ütés (consecratus) ünnepélyes keretek között történik. A rend beszentelt rekvizitumait (zászló, címer, díszkard, korona stb.) a budapesti Szent István-bazilika Szent Jobb-kápolnájában őrzik.

A lovagrend felavatott tagjai a következő szakterületeken tevékenykednek: hagyományápolás, történelmi évfordulók, ünnepek, lovagkori hagyományörzés, középkori kutatások elősegítése és

publikálása, oktatás, tudományos ismeretterjesztés, karitás, határon túl élő magyarok segítése, hazai és nemzetközi kapcsolatok ápolása a társrendekkel. A rend feladata: „In veritate iustus sum huic fraternali societati”, azaz: „Valósággal igaz vagyok e testvéri közösség iránt.”

Az ünnepségen a zsúfolásig megtelt dunaujvárosi templomban a lovagjelötteken kívül számos érdeklődő is jelen volt. A szertartás a lovagok bevonulásával és a Szent Korona másolatának elhelyezésével kezdődött, amelyhez díszmagyarba öltözött koronaőrök adták a díszőrséget óránkénti váltással.

A köszöntők sora után az evangélikus gyülekezet lelkésze ökumenikus imádságot mondott. Ezt követte az eskü, melyet Zakariás Pál, a város priorja olvasott fel. Az avatást dr. Kárász-Kulin János, a lovagrend nagymestere végezte, a rend kormányzójának, dr. Dohány Andrásnak a vezénylete alatt. A szertartáson némi lovagi küzdelem folyt a „szemtelen” kíváncsiskodókkal és az újságírókkal, mely sajnós az ő győzelmeikkel ért véget. Többesükkor akkor borította fel a „rendet”, mikor az ismert éneket, *Delhusa Gjont* avatták lovaggá. (Bár a szertartás előtt befejeződött istentiszteleten lett volna felekkora tolongás...) Az ünnepek hosszú sora is bizonyítja, hogy a lovagrend mára milyen sokszínűvé vált. Isten adná, hogy legalább ilyen mértékben őriznek a rend újabb és újabb tagjai az ősi hitvallás keresztény értékét a mindennapok magyar valóságában!

■ STERMECZKI ANDRÁS

Virtuális kirakatépítés 2.

▶ **Rovatunkban két hete a cím magyarázatával, illetve virtuális kirakatunk kívánt tartalmával foglalkoztunk, de nem esett szó a kirakatépítés technikai vonatkozásairól. Pedig nem elég kitalálni, hogy mit tegyünk „üzletünk” utcai ablakaiba: még a berendezés megkezdése előtt el kell döntenünk, milyen technikával készített kirakatot szeretnénk.**

Az evangélikus gyülekezetek előtt (is) két-féle járható út áll. Elkészíthetjük honlapjukat a hagyományos módon, HTML-kódolással és/vagy dinamikus programozással, de választhatjuk a különösebb informatikai felkészültséget nem igénylő, böngészővel kezelhető honlapszerkesztő felületen való építkezést is; ez utóbbi lehetőség már másfél éve adott. Mindkettő mellett szól-nak érvek, de a döntés alighanem a felkészültség felmérése alapján történik. Míg a hagyományos honlapkészítéshez a szövegszerkesztésen és egy böngésző használatán túlmutató ismeretek szükségesek, addig a böngészővel kezelhető honlapszerkesztő felületek esetében ezek éppen elégségesek. Az alábbiakban néhány érvet (és ellenérvet) szeretnék felsorakoztatni mindkét megoldás mellett (és ellen).

A hagyományos eszközökkel egy hozzáértő szabadon alakítható honlapot készíthet. Szárnyalhat a fantázia, nincs megvalósíthatatlannak tűnő arculati és tartalmi elképzelés. Egyedi, minden más honlaptól alapjaiban különböző „kirakat” készíthet, amely vonzó dekorációjával kitűnik a többi hasonló közül. Egyetlen kikerülhetetlen hátránya van ennek a honlapkészítési módoknak: kiválóan felkészült szerkesztő, programozó szükséges hozzá. Ha nincs gyülekezetünkben, környe-

zetünkben hozzáértő – és ingyen segítő – szakember, akkor nagyon sokba kerül.

A böngészővel kezelhető honlapszerkesztő felület teljesen más. A fantáziánk itt korlátok közé szorul, adottak az arculati elemek, éppen ezért a honlap megjelenése belesimul a többi, hasonló technológiával elkészült honlap sorába. Ugyanakkor nem kell számítógépes gurunak, a szakmagazinok állandó olvasójának lenni ahhoz, hogy elkészítsünk vele egy gyülekezeti honlapot. Elég ismerni a szövegszerkesztőt, tudni kell kezelni egy internetre kapcsolt böngészőt, illetve tudni kell, hogy az egyikből miként lehet a megírt szövegeket átvinni a másikba. Ennek a módszernek tehát az az előnye, hogy segítségével egy kis tájékozódás után bárki elkészítheti egy honlapot.

Válasszuk azonban bármelyiket a kettő közül, egyet nem feledhetünk: a kirakatban „árunk” kell lennie, különben ki se nyissuk a „boltot”! Általánosságban és konkrétan is kijelenthetjük, hogy a tartalom fontosabb, mint a forma; a gyülekezeti honlapnak sokkal inkább tartalmi, mint arculati szempontból kell „piacképesnek” lennie. Igaz, a megjelenés sem elhanyagolható, és azt is el kell mondanunk, hogy a honlapszerkesztő felületet is lehet vonzóan dekorálni.

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

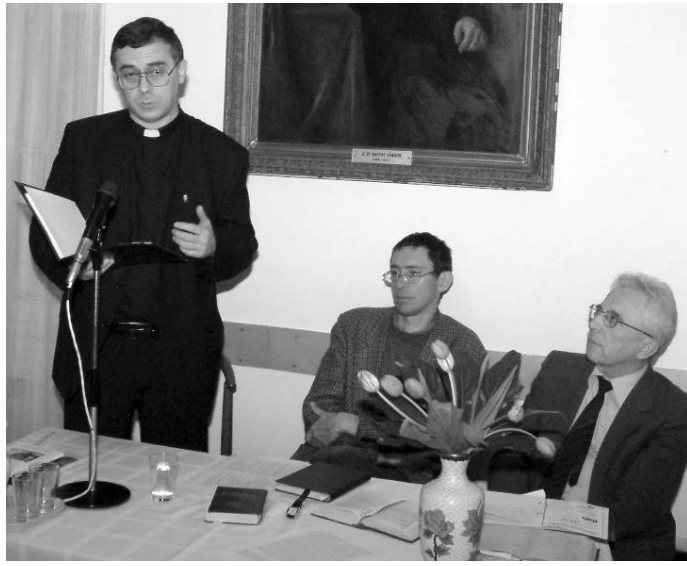
Rovatgazda: Babics Csaba és Bogdányi Gábor

Ha tehát eldöntöttük, hogyan készítsünk honlapot, kezdjük el összegyűjteni a rá kerülő anyagot. Készítsünk képeket gyülekezetünk épített környezetéről, alkalmairól, tisztségviselőiről; állítsunk össze gyülekezettörténeti anyagokat; rakosgassuk össze mozaikként a különböző munkaágak bemutatását; soroljuk fel alkalmainkat. Vagyis hozzuk létre mindazt, amiről az előző részben szó volt. Ugyanakkor ne egyszeri nekibuzdulással lássunk neki a munkának, inkább tervezünk hosszú távra. Mérjük fel, hogy a honlap segítségével miként szélesíthetjük, gazdagíthatjuk szolgáltatunkat, készüljünk fel a folyamatos frissítésekre, az interaktív kapcsolattartásra. Keressünk segítőket, akik levezik vállunkról a munka egy részének terhet, és akik akkor is kezelhetik, frissíthetik, nézést átrendezhetik kirakatunkat, ha nem állunk a hátuk mögött. Ne csupán a „vásárlóközönséget”, de az „eladói gárdát” is szélesítsük!

A következő évek átrendezik az emberek kommunikációs szokásait. Más-ként intézhetjük majd hivatalos ügyeinket, az üzletekbe be sem lépve vásárolhatunk. Bizonyára egyre több olyan érdeklődő is lesz, aki az egyházat is az interneten keresztül keresi majd meg. Ha van virtuális kirakatunk, akkor nagy eséllyel hozzánk is betérnek.

■ – ERDELYIK –

Az 1530-ban született Ágostai hitvallás állt a Deák téri Evangélikus Szabadegyetem legutóbbi alkalmának középpontjában. Bár a Melancthon Fülöp által szerkesztett dokumentum felolvasásának 475. évfordulója csak később, június 5-én esedékes, az élet már most „apropót szolgáltatott” a hitvallás katolikus és evangélikus aspektusából történő elemzésére. Elég csak arra gondolnunk, hogy Róma frissen megválasztott püspöke, XVI. Benedek pápa sietett hangsúlyozni ökumenikus nyitottságát. A Deák téri gyülekezet nagyműben rendezett összejövetelen elsőként dr. Csepregi Zoltán, az EHE Egyháztörténeti Tanszékének vezetője ismertette a hitvallás keletkezésének történetét. A hitvallás „cikkeit” közül az úrvacsora kérdését választotta elemzése tárgyául dr. Kránitz Mihály. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektorhelyettese kiemelte, hogy – a megigazulás tanításáról született Közös nyilatkozat után – ezen a fontos területen is folytatódnia kell a katolikus–evangélikus párbeszédnek.

■ G. Zs. Kránitz Mihály, Csepregi Zoltán és Reuss András

Konferencia a Vizafogó utcában

▶ **A Luther Otthon lakói negyedik alkalommal szerveztek maguknak egész hétvégén át tartó tudományos diákkonferenciát. A menetrend szerint április táján – az idén április második hétvégéjén – elérkező eseményt ez alkalommal is rendkívüli érdeklődés övezte. A kollégium falai között nevelődő evangélikus értelmiségű fiatalok szakdolgozati témáikkal, illetve a felsőoktatásban folytatott tanulmányaikkal kapcsolatban tartottak előadást a diáktársaknak, az öregdiákok referátumának pedig az a munkakör szolgált alapjául, amelyben jelenleg dolgoznak.**

A kis létszámú – hetvenöt főt számláló – diákonthon szellemiségéből, családi, melegséget árasztó hangulatából fakadóan mindig felüdülést jelent részt venni egy-egy ilyen, az egész kollégiumot megmozgató eseményen. A tanév folyamán ez az egyik olyan alkalmunk, amikor a többség nem a hazautazást, hanem az „Otthon-maradást” választja hétvégi programként. Több éves tapasztalattal a hátunk mögött elmondhatjuk, hogy a konferenciának egyre nő a népszerűsége, mely a közönlünk pódiumra kerülő diák előadók komolyágának, lelkesedésének, fiatalos lendületének nagyban köszönhető. A diákkonferencián a diplomamunkájukon éppen dolgozó, esetleg műviket már bőrkötésben lapozgató, külföldi ösztöndíjas vagy egyszerűen csak túlfűtött első-, másodikos hallgatók hatvan percben vázolják fel tevékenységük, kutatásuk lényegét.

Hagyományainknak megfelelően most is egy különleges vendég előadása nyitotta meg péntek este a két napig tartó

együttléte. A idén Jókai Anna íróról a Mit tegyek az életemmel? kérdésre válaszolva számolt be hivatásáról, munkásságáról. Életéből vett történetein keresztül egy hitetes, a fiataloságért szinte anyaként aggódó, de humorral és jókedvvel, hittel megáldott embert ismerhettünk meg benne.

Másnap reggel ismét előadóteremmé varázsoltuk a kis ebédlőt, hogy (rövid szünetekkel megszakítva) kilenc órától egészen délután hatig „iskolásdit játszassunk”. Az idei alkalom különlegessége volt, hogy több fejtegetés is közvetlenül érintette a pesti kollégiumban lakók mindennapi életét. Így részestünk „ki-oktatásban” az elektronikus jogból, a fájlcsere programok jogos és jogtalan felhasználásának esetéről; a közvetlen környezetünkben (a XIII. kerületben) épülő M-lakópark jelenlegi helyzetéről, jövőjéről; a Váci út felénk eső szakaszának forgalomtechnikai problémáiról; gyógytornászhallgatónk által a kollégisták körében végzett felmérés eredményeiről, anatómiai részletességű elemz-

séről... Egyszóval jól „kivesztük” magunkat. Érdekes, interaktív előadás hangzott el továbbá a reklámokban megjelenő nyelvi humor hatásairól; az asszertívítás és az agresszió együtteséről; a szocialista hiánygazdaságról, valamint szót kaptak külföldi ösztöndíjasaink és az otthon zenekara, a Lutheroses együttes is, amely gyülekezetlátogatási programjáról számolt be.

A fenti felsorolásból is világosan kitűnik, mennyire sokoldalú tevékenységet folytató társaság éli itt mindennapjait. Ennek gyümölcseit nap mint nap ízleljük, de a tavaszi pezsgéssel érkező diákkonferencia amúgy is mindig emlékeztet saját sokszínűségünkre. Az órákon át tartó egy helyben ülés során a nap végére felgyülemlett energia levezetésére kitűnő, szintén hagyományra avatott programunk következett: a közös tekezés.

Ha mást végképp nem, a szék- és asztalpakolás művészetét még a legrendetlenebb Luther otthonos is vígan elsajátíthatja. Vasárnap reggel ugyanis ebédlőnk pillanatok alatt kápolnáknak rendeztük be, hogy áhitattal adjunk hálát Istennek egymásért, a közösen töltött időért, s növekedést, erősödést, épülést kérjünk. Együttléteünk ismét megerősített minket abban, hogy közösségünknek van tartása, és alkalmas arra, hogy még több evangélikus értelmiségű fiatalat tartson vonzaskörében.

■ H. D.

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Miért ne lehetne Keleti Egyházkerület?

Végtelen örömmel olvastam dr. Fabiny Tamás felvetését a magyarországi evangélikusok és az erdélyi magyar evangélikusok közötti kapcsolatok szorosabbá tételének szükségességéről. Itt az ideje ennek. Hozzáteszem, hogy ilyen határon – és még tengeren is – átívelő egyházszervezésre van már példa (precedens): az Új-Zélandi Evangélikus Egyház (Lutheran Church of New Zealand) az Ausztráliai Evangélikus Egyház (Lutheran Church of Australia) egyik egyházkerülete. Hát mi akadályozhatná meg a magyar evangélikusok közötti, hasonló integrációt?

A felvetett témában és az ahhoz fűzött véleményben (lásd az *Evangélikus Élet* április 17-i számában) Gémes Istvánnal is egyetértve küldöm köszöntésemet.

BERNHARDT BÉLA (Lakewood, Ohio, USA)

Szlovák püspök szolgálata a magyar televízióban

Az *EvÉlet* legutóbbi számában örömmel olvastam Fabiny Tamás beszámolóját a Duna Televízió által közvetített sajtógömböri istentiszteletről. A cikk végén ezt olvashatjuk: „Nyilván szívesen látnának szlovák forgatócsoportot hazánk valamely szlovák gyülekezetében is. Az egyházak ugyanis példát mutathatnak a kölcsönös kiengesztelődésre és az igazi testvéri kapcsolatokra.” Mélyen igaz gondolatok ezek. Nem feledkezhetünk meg azonban arról, hogy ennek bizonyítékaként az első lépést a Magyar Televízió Vallási és Egyházi Műsorainak Szerkesztősége tette meg, amikor 2002. szeptember 1-jén felvette, majd – vágtalanul, de magyar nyelven is feliratozva – közvetítette a békéscsabai Nagytemplomból azt az istentiszteletet, amelyen Ivan Osusky szlovákiai püspök hirdette az igét anyanyelvén. Szép példája volt a keresztyén testvéri szeretetnek az, hogy a liturgiában a helyi lelkészek mellett D. Szabik Imre elnök-püspök is szolgált, a gyülekezet pedig szlovákul és magyarul énekelte közös énekeiket.

Az ige hirdetés fordításának korrektségére számunkra garancia volt, hogy Kovács Pál és Kutyk Pál Gábor lelkészek ültették át magyarra a püspök szlovák nyelvű ige hirdetését. Az istentiszteletet ugyanakkor a Magyar Televízió műholdas adásának jóvoltából a határainkon túl élő nézők is láthatták. Számomra, aki az akkori közvetítés szerkesztője voltam, öröm, hogy most a Duna Televízióban – Fabiny Tamás szerkesztésében – láthattuk Sajtógömböriből a magyar nyelvű evangélikus istentisztelet közvetítését, mint az országaink és egyházaink közötti testvéri kapcsolat újabb szép példáját.

NAGY LÁSZLÓ szerkesztő (Budapest)

Csak térkép e táj?

Iskolánk, a soproni Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola a fenti címmel írt ki pályázatot az általános iskolák hetedik és nyolcadik osztályos tanulói részére. Azt kértük a tanulóktól, hogy végezzenek kutatómunkát, vegyék fel a kapcsolatot az idősebb korosztálynak a környezetükben élő képviselőivel, és ennek alapján mutassák be lakóhelyüket. Az volt a célunk, hogy erősödjön a fiataloknak a tájhoz és az ott élő emberekhez való kötődése, illetve hogy közelebb kerüljenek egymáshoz a különböző generációk.

Az értékelőmunkát iskolánk tanáraiból és a diákönkormányzat képviselőiből választott bírálóbizottság végezte. Előnyt élveztek a kor igényeinek megfelelően, számítógéppel szerkesztett, irodalmi igényességgel megfogalmazott, illusztrált pályamunkák.

Nagy örömünkre harminchat dolgozat érkezett be hozzánk – a viszonylag szűk körű meghirdetés ellenére. A formai és tartalmi követelményeknek szinte mindegyik megfelelt, hatan azonban az átlagnál színvonalasabb munkát adtak be. Közülük kerültek ki a következő díjazottak: az első helyezett Haris Krisztina (Harka), a második helyezett Kovács Veronika (Győr), a harmadik helyezett Őri Kláudia (Iván) lett. A díjkiosztásra tanévzáró istentiszteletünkön, június 19-én, vasárnap 16 órakor kerül sor a soproni evangélikus templomban.

Reméljük, hogy ez a feladat hozzájárult a diákok személyiségfejlődéséhez is, és a sikerélményen túl sok dolgot, örömteli órával ajándékozta meg őket.

BALIKÓNÉ NÉMETH MÁRTA (Sopron)

Az Északi Evangélikus Egyházkerület Közgyűlése május 10-én, kedden 10 órakor tartja évi ülését a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség templomában (1123 Budapest, Kék Golyó u. 17. – megközelíthető a 2-es metróval, a 18-as, a 61-es és az 59-es villamossal a Déli pályaudvarig; onnan néhány perc gyalog). A közgyűlés megnyitó istentiszteletén Balicza Iván budavári igazgató lelkész, az Egyházkerületi Bíróság lelkészi elnöke hirdeti az igét.

A közgyűlésre szeretettel várjuk annak törvény szerinti tagjait és minden érdeklődő testvérünket.

Tavaszi hangversenyt tartunk a békási evangélikus templomban (1038 Budapest, Mező utca 12.) május 1-jén, vasárnap 18 órakor. Közreműködik: Pál Diana (orgona és zongora) és a Budapest Chamber Players. A koncertmester Oláh Vilmos. A belépés díjtalan. Műsor: A. Vivaldi: *a-moll concerto* – op. 3. No. 8; H. Rinck: *Floeten-Concert* – op. 55; J. S. Bach: *3. brandenburgi koncert* – BWV 1048; C. Ph. E. Bach: *d-moll concerto*.

A börtönmisszió lesz a legközelebbi Útitársak missziós biblióra előadásának témája. Meghívott vendég: Bizik László lelkész. Az alkalom május 5-én, csütörtökön 18 órakor kezdődik az evangélikus egyház irodaházának földszinti termében (Budapest VIII., Üllői út 24.; a bejárat a nagykapu és a könyvesbolt közötti szakaszon található, az utca felől). Igét hirdet Szeverényi János.

Szeretettel meghívjuk a **TF-esték** következő rendezvényére, amelynek címe: *Császárnak, Istennek... – Egyház és politika Magyarországon*. Vendégünk Balog Zoltán református lelkész. Közreműködik: Lovász Irén népdalénekes. Időpont: május 6., péntek 18 óra. Helyszín: TF-aula, Budapest XII., Alkotás u. 44. A belépés díjtalan.

Meghívó. Szeretettel hívunk minden önkéntest és érdeklődőt a kórházmisszió által szervezett lelki napra. Témánk a feltöltődés. Hogyan tudunk a mindennapjaink során feltölteni, erőt meríteni feladatainkhoz? Időpont: május 7., szombat 10 órától 15.30-ig. Helyszín: Budapest VIII., Üllői út 24., II. emeleti tanácsterem. Mindenkit szeretettel hívunk és várunk!

A Kertvárosi Evangélikus Templom, Szociális és Közösségi Központ Építéséért Alapítvány (adószámunk: 18809309-1-15) kuratóriuma köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik 2003. évi adójuk 1%-ával támogatták alapítványunkat. A befolyt 189 623 forintot a templom tervezéséhez használtuk fel. Köszönjük a támogatást, és kérjük, ezután is segítsék alapítványunkat.

Istentiszteletek a Mátrában. A bagolyirtási Názáret-templomunkban (Jókai u 7–9., tel.: 37/376-483) májustól október közepéig minden vasárnap 11 órakor tartunk istentiszteletet, minden hónap első vasárnapján úrvacsoraosztással. Az első istentisztelet május 1-jén lesz. Szeretettel várjuk kiránduló és üülő vendégeinket!

Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Következő számunk tartalmából

Képünkön Markó Béla, a román kormány miniszterelnök-helyettese és Németh Zsolt, a Magyar Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke beszélget. Az időpont 2005. április 20. A helyszín a Brassói Evangélikus-Lutheránus Egyházközség gyülekezeti központja, a téma pedig „az erdélyi nemzetközösség helyzete az európai integráció folyamatában”. (Mivel ez itt a „reklám helye”, a fotóról még annyit, hogy Markó Béla történetesen az *Evangelikus Élet* egyik példányát tartja a kezében...)

T. PINTÉR KÁROLY felvétele

Szeretettel kérjük evangélikus testvéreinket, hogy támogassák adójuk 1%-ának felajánlásával a

Bethesda Kórház Alapítványt!

2005-ben egy új röntgengép beszerzéséhez kérjük segítségüket.

Adószám: 180 425 39-1-42.

Április 21-én, Budapesten 94. életében elhunyt Scholz László nyugalmazott lelkész. Hamvasztás utáni búcsúztatója május 5-én, csütörtökön délelőtt fél tízkor lesz az Új köztemető 3. sz. ravatalozójában, urnáját pedig ezt követően szűk körben helyezük családi sírba. A virágra, koszorúra szánt összeggel, kérjük, támogassa a Kelenföldi Evangélikus Templomépítő Alapítványt (számlaszám: 11711034-20441870).

APRÓHIRDETÉS

Az égre mutató kereszt alatt a templomtorony legszebb díszje a toronyóra. Ön-nél működik? Toronyóra-, harangjáték-, haranglengető-, vezérlőóra-készítés, -javítás. 5 év garancia. Konkoly Művek Toronyórágyára, 1102 Budapest, Állomás u. 14., telefon: 1/260-7065, 30/949-2915.

Templomok, templomtornyok, villám-védelmi rendszerek tatarozása, újak építése. Megkeresésre referencialistát küldünk. Bede László építőipari vállalkozó. 6000 Kecskemét, Győzelem u. 6. Tel.: 30/943-5089.

Eladó egy, az Angster orgonagyár által készített, 1973-ban a monori baptista imaházba beépített, elektromos táskaladás traktázható orgona. A manuálok hangterjedelme 54, a pedálé 30. A pedálművön 1, a manuálon 7 regiszter található. Megtekintés a helyszínen! Ár megegyezés szerint. Érdeklődni a 70/381-7085-ös és a 29/413-683-as telefonszámon lehet.

Fizessen elő lapunkra!

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Áldjátok, népek, a mi Istenünket, hangosan hirdessétek dicsőretét! Ő tartott életben bennünket, és nem engedte, hogy lábunk inogjon. Zsolt 66,8–9 (Zsid 13,15; Jn 16,23b–28/29–32/33; iTim 2,1–6a; Zsolt 1) Anyák napja van. A virágcsokor átadása után fogjuk meg az anyukánk kezét, öleljük őt szorosán magunkhoz, és mondjuk el neki, hogy mennyire szeretjük, és hogy tudjuk, mi mindent köszönhetünk neki! Amikor a mai igénk az életben tartó Istenről szól, életet adó édesanyánkat is neki, Istenünknek kell megköszönnünk. Mindaz a szeretet és gondoskodás, amellyel az édesanyák még felnőtte vált gyermekeik felé is fordulnak, indítsa hála a szívünket minden élet Teremtője iránt. Rogate vasárnapján imádkozzunk minden édesanyáért, hogy Isten bőszesen áldja meg életüket, s jutalmazza meg a legfőbb jóval.

Hétfő

Vigádjatok és örüljétek, az Úrban, a ti Istenetekben. Jól 2,23 (ApCsel 8,38–39; iKir 3,5–15; Péld 25,11–28) A „vigasság” milyen formáival találkozunk leggyakrabban korunkban? Miért van szüksége az embernek segédeszközökre és pótszelektívákra – alkoholra, kábítószere, féltelenségre vagy a szilveszteri petárdarobantgatásra – ahhoz, hogy „önfeledten” boldog legyen? Így vigad és örül az ember, mert az élet amúgy elviselhetetlen? Mennyire másként, milyen „egyszerűen” hangzik a mai ige: örülj az Úrban. Mert igazán őbenne és őmiatta van okunk örülni. Az életünk, mindenünk az ő kezében van, és szabad józanul, emberien, felszabadultan örülnünk – Atyánk ezt szívesen veszi.

Kedd

Járuljatok Jézushoz, mint élő kőhöz, amelyet az emberek ugyan megvetettek, amely azonban Isten előtt „kiválasztott és drága”. iPt 2,4 (Zsolt 118,22–23; 2Móz 17,8–13; Péld 26,4–12) Ézsaiás megpróbáltatta: „A Sionra egy követ teszek le alapul, szilárd követ, drága sarokkővet alapul.” (28,16) Ezen az élő kővön sokan megütözkönek ma is. Megvetik: tagadják, kigúnyolják. (A minap egy Jézust gyalázó képregény készítője felmentő ítéletet kapott az athéni bíróságon...) Isten áldott „építkezése” azonban nem hiúsul meg az emberi gonosz-ság, tagadás, gúny miatt: az élő Kő, Jézus megtartja és gyarapítja egyházát, melyben nekünk, a legkisebb „köveknek” is megvan a helyünk. Megleltük már?

Szerda

Jézus így válaszolt: „Az én anyám és az én testvéreim azok, akik Isten igéjét hallgatják, és megtartják.” Lk 8,21 (Zsolt 27,10; Lk 11,1–4; Péld 27,1–7) Emlékszem, gyermekkoromban sokszor gondoltam rá: milyen kár, hogy nincs testvérem. Mármost egy olyan „igazi, jó” testvér, aki szeret, és megvéd, ha bántanak; aki egy test és vér velem. Jézus fent idézett mondata minden várakozást felülmúl: az Isten Fia maga jelenti ki, hogy családtagjává fogad bennünket. Hogy lehetséges ez? Így, amint vagyunk? Igen, minket, bűnösöket, halálra méltókat, megkötözötteket szólít meg, és hív magához Jézus testvéri közösségbe. Igére és új életre vágyók, örvendezzünk, mert van testvérünk, védelmezőnk, óvó, szerető Urunk.

Csütörtök

Krisztus mondja: Ha felemeltem a földről, magamhoz vonzok mindenedet. Jn 12,32 (2Sám 24,10; Lk 24,46–47; Lk 24,44–49/50–53; iKir 8,22–24,26–28; Zsolt 47) A mennybemenetel titka aligha önthető szavakba... A bűneinkért a Golgota keresztjére „felemeltetett” Jézust (erre a kínkeserves, az emberi közösségből vertikálisan is kiszakító, kiközösítő halálra utal a mai evangéliumi vers – lásd még: Jn 12,33) Isten megdicsőítette, és ámuló tanítványai szeme láttára felvitte, felemelte. Jézus az Úr égen-földön, immár a testi szem számára láthatatlan, mennybemenetele után azonban akkori és mai tanítványai sem kerültek a „magukra hagyottak” pozíciójába. Éppen ellenkezőleg! Szentleke által magához vonz. „Fényben országol, / Még sincs tőlünk távol.” (EÉ 227,3)

Péntek

Az Úr ígéretei tiszták, olyanok, mint a hétszer tisztított ezüst, melyet földbe vájt formába öntöttek. Zsolt 12,7 (Kol 1,5–6; Jn 18,33–38; ApCsel 1,1–14) A tiszta ezüst kinyeréséhez hosszadalmas eljárásokra van szükség, míg a salak mind elválik a nemesfém-től. Isten ígérete a zsoltairos költői képével ragadható meg: szintiszta, nemes, nincs benne semmi hamisság. Vajon hitünk, kimondott szavunk állja-e a próbát? Magunktól nem tudjuk megtisztítani, sem igazá tenni.

Szombat

Az ősz ember előtt kelj fel, és becsüld meg az öreg embert. 3Móz 19,32a (iTim 5,1–2; Ef 6,18–20/21–22/23–24; ApCsel 1,15–26) A világ azt harsogja: csak a fiatalság, a szépség, a tökéletesség a mindenek felett való érték. Sokaknak ez nagyon is tetszik. Hányszor látni a buszon, a metróban stb., hogy az idős emberek fáradtan, betegesen, nagy csomagokkal állnak a járművekben, míg a fiatalok elfordított fejjel, közömbösen, kényelmesen ücsörögnek. Szégyen! De nemcsak az ülőhely átadásával tartozunk az időseknek, hanem átvitt értelemben is adósaik vagyunk: szeretettel, figyelemmel, megbecsüléssel, tisztelettel...

■ KÖHÁTI DOROTTYA

Az Evangelikus Élet Budapesten már a szerda délutáni órákban megvásárolható a Deák téri Huszár Gál könyvesboltban és kiadóink Üllői úti üzletében.

Evangelikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. Szerkesztőségi titkár: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztők: Györi Virág vez. szerk. (virag.gyori@lutheran.hu), Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (marian.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu)

Rovatvezetők: Bogdányi Gábor – EvÉlet OnLine (gabor.bogdanyi@lutheran.hu), Hafenschér Károly ifj. – Liturgikus sarok (hfo@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio Oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Köhát Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu)

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu)

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Matolcsy Miklós vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2132 Ft, fél évre 4264 Ft, egy évre 8528 Ft, szomszédos országba egy évre 2900 Ft (108 euró), egyéb külföldi országba egy évre 33 800 Ft (135 euró).

Csak a minden hónap 16-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Adott lapszámba szánt kéziratokat a meg-előző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzárta kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu címre várjuk.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból május 1-től május 8-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>5.45 / tv2 Reggeli gondolatok (30')</p> <p>10.15 / mtv „Így szól az Úr!” (15')</p> <p>11.30 / Duna Tv Édesanyám. Vallomások versben és prózában (15')</p> <p>12.10 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>13.10 / PAX Azelőtt magyarok voltunk, 3. rész (dokumentumfilm-sorozat) (40')</p> <p>15.00 / Bartók rádió Jubiláta Deo. Évszázadok egyházi muzsikája (60')</p> <p>16.04 / Kossuth rádió „Édesanyák, édes mostohák” Az összeállítás tisztelgés az édesanyák előtt. (56')</p> <p>20.00 / PAX A természet és a Biblia (48')</p>	<p>9.00 / m2 Válassz a tudást!</p> <p>11.45 / Petőfi rádió Szimbolumok hétről hétre</p> <p>Fagyoszentek</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Egyhá-zunk rádiós félórájában többek között József Attilára emlékezik Fabiny Tamás; jegyzetében pedig az édesanyákról szól Szeverényi János. A műsor lelki útvalóval és hírekkel zárul. (30')</p> <p>0.00 / m2 Quo vadis? (olasz tévéfilmsorozat, 1984) 6/1. rész</p> <p>Terjed a kereszténység, és ezt Néző, az örült császár nem nézi jó szemmel... (57') (Folytatás: kedd, m2 / 23.55, 55')</p>	<p>5.35 / mtv és m2 A Hajnali gondolatok mai adásában Balicza Iván lelkész gondolatait hallhatjuk.</p> <p>16.45 / mtv Maradj velünk</p> <p>Találkozás Jézussal (10')</p> <p>18.00 / PAX Élő kövekként. Itt és János evangélikus püspök (28')</p> <p>21.05 / Kossuth rádió Nemzetközi vallási híradó (30')</p> <p>21.45 / PAX Taizé (dokumentumfilm) (15')</p> <p>21.50 / Duna Tv Mindentudás Egyeteme</p> <p>Karádi István: Infarktus és koleszterin (60')</p> <p>22.45 / Bartók rádió Gregorián dallamok az Anonymus 4 előadásában (16')</p>	<p>12.20 / Duna Tv Isten kezében (ism.) (26')</p> <p>15.40 / Bartók rádió Hitélet és történelem</p> <p>Nagy Lajos vallásossága (20')</p> <p>15.45 / Duna Tv Gyógyító agyudomány</p> <p>A depresszió, 2/1. rész (26')</p> <p>16.45 / mtv Evangelikus ifjúsági műsor (10')</p> <p>16.55 / mtv Útmutató</p> <p>Hitünk közös gyökerei (26')</p> <p>17.20 / PAX Kire hallgatsz? (premier) (dokumentumfilm) (37')</p> <p>20.04 / Kossuth rádió Aranyemberek</p> <p>Ma egy evangélikus folkloristát ismerhetünk meg: Tátrai Zsuzsanna néprajzkutatót. (31')</p>

CSÜTÖRTÖK

23.55 / m2
Quo vadis? (olasz tévéfilmsorozat, 1984) 6/4. rész (57')

16.00 / PAX
Gyökössy Endre
Az ismert lelkész-pszichológus beszél a háború utáni Magyarország lelki ébredéséről és az ebben vállalt szerepéről. (28')

16.45 / Duna Tv
Gyógyító agyudomány
A depresszió, 2/2. rész (26')

PÉNTEK

12.20 / Duna Tv
Élő egyház (ism.) (26')

14.50 / HBO
A sors könyve (86')

15.00 / PAX
Ez az a nap, 2002

16.15 / Filmmúzeum
Egri csillagok (magyar film, 1968) 2/1. rész (66')

(Második rész: Filmmúzeum, 21.00 – 83')

18.35 / PAX
Nagytracsa (néprajzi dokumentumfilm)

A Györi János evangélikus lelkész emlékére készült film a szkiták korától napjainkig, a népi hímzésen át a haragszó jelentéséig mesél egy község életéről. (ZMC – 26')

SZOMBAT

6.03 / Petőfi rádió
A szeretet közösségei. A Segítő Szolgálat Alapítvány (27')

7.00 / Rádió C (FM 88,8)
Az evangélikus ébresztőműsort Csapó Krisztián és Györi Balázs vezeti. (60')

12.05 / Duna Tv
Isten kezében. A szeretet bajnokai – Soltész Miklós (26')

14.45 / Filmmúzeum
Mici néni két élete (magyar film, 1962). Igazi kikapcsolódást jelentő vígjáték Kiss Manyi és Páger Antal főszereplésével. (82')

18.15 / PAX
Őszintén. Fiatalok a hitről (ifjúsági vitaműsor)

21.00 / m2
Róma, nyílt város (olasz film, 1945)

VASÁRNAP

10.40 / m2
Evangelikus ifjúsági műsor (10')

12.05 / Duna Tv
Élő egyház (26')

15.00 / Bartók rádió
Musica Sacra
Egyházzenei magazin (60')

19.55 / mtv
A tizedes meg a többiek (magyar film, 1965)

20.45 / PAX
Ki is volt Luther Márton (riportfilm)

A nagy német reformátor, Luther Márton fordította le németre a Bibliát. Az ő tanai alapján alakul ki az evangélikus egyház. A reformátorról mondja el gondolatait Gáncs Péter evangélikus püspök és Lénárt Viktor lelkész. (12')